

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop, peti vrsta
malto oglaš po 150
na 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pri večjem q
naročilu popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
črneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neuradnirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Celovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Križarska vojska

naših dni

Katoličani vsega sveta bodo te dni izpolnili željo sv. očeta Pija XI., ki jo je v znanem pismu na svečnico let. leta izrazil kardinalu Pompiliju, in izvedli križarsko vojsko molitve za strašno preganjane kristjane v Rusiji.

Iz docela verodostojnih poročil o verskem stanju v boljševiški Rusiji je vedno bolj jasno, da brezbožni boljševiki stoje še nižje, kakor nekdanji pagani, ki kljub sovraštvu do krščanstva vendar niso bili brezbožci. Ruski brezbožniki pa so z opustošenjem in grozoto napolnili posvečena svetišča božja. Tisoče cerkva in samostanov je porušeni in požgani ali pa spremenjeni v kraje brezboštva. Krži se je moral umakniti sovjetski zvezdi. Zvonove so raztopili, svete posode, slike in kipe svetnikov uničili in požgali. Usta škofov in duhovnikov so obsojena k molčanju. Pastirji Cerkve so v zaporih, pregnani ali umorjeni.

Sovjeti, ki so spočetka proglašali svobodo vesti in prepričanja, so šli tako daleč, da po tovarnah in delavnicah silijo delavce in delavke, da se s formalno pisмено izjavo odpovedo Bogu in veri. Kdor se brani, mu je odvzeta krušna karta in nakazilo za stanovanje in obleko, kar pomeni isto, kakor prepustiti ga smrti za lakoto. Ko čujemo te stvari, se spominjamo apokaliptičnih besed, ki pravijo: »Vsem, velikim in malim, revnim in bogatim, svobodnim in sužnjem je ukazala žival, da na svoji desni roki ali na čelu nosijo njeno znamenje: nihče ne more ne kupovati ne prodajati, kdor ne nosi tega znaka živali.«

Najhujše pa je razdejanje boljševikov v srcih mladine. Brezbožni vladodržci trgajo mladino iz prs verno krščansko srce, da ga zamenjajo s kamenitim srcem, ki ne bo imelo več spoštovanja ne pred Bogom ne pred starši, ne pred zakonom in ne pred družino, srce, v katerem ne bo več občutja za poezijo nedelj in za skrivnosti Gospodovih praznikov. Brezbožniki Rusije, ki gospodujejo šestini naše zemlje, hočejo pogasiti vse nebeške zvezde in popolnoma zatreti vsak dih vere.

Proti temu nečutenemu razkristjanjevanju novega naroda je nastopil sv. oče Pij XI. Njegov korak nikakor ni političnega značaja, kakor bi ga radi prikazali sovjeti. Pija XI. ne vodi nobeni politični in gospodarski oziri, ako predpisuje molitve za nesrečno Rusijo. Ko je pred devetimi leti strašna lakota morila po Rusiji, tedaj ji je papež prihitel na pomoč in ustanovil širokopotezno pomožno akcijo za prehranjenost stradalajočih, čeprav je bila združena z velikimi materijelnimi žrtvami. Danes, ko Rusija strada duhovnega kruha, ko so zaprti tabernakliji njenih cerkva in pregnani njeni duhovniki, ji papež hiti na pomoč z duhovnimi sredstvi molitve in žrtev vsega krščanskega sveta. Nič bi ne bilo bolj obsodbe vrednega, kakor tako plemenito delo Kristusovega namestnika potegniti v mež političnega koristolovstva. Papež Pij XI. se je kakor veliki duhovnik krščanstva postavil med žive in mrtve, da s sredstvi, ki so lastni njegovemu visokemu zvanju, z molitvijo in pokorili deseti pri Bogu usmiljenje za preganjane kakor preganjance. Sv. oče stoji kakor veliki duhovnik med tistimi, ki so po groznih mukah dali svoje življenje za svoje versko prepričanje in onimi, katere z mučenjem in moralnim pritiskom hočejo pripraviti k odpadu in prosi Boga, da bi prikrašljali dneve verske stiske in brezbožne teme, ki grozi zagrniti Rusijo.

»Nespartnik govori v svojem srcu: ni Boga.« Prav v tej nespartni so brezbožniki v Rusiji Bogu samemu napovedali vojno. Prešli so o grozno nedolžne krščanske krvi, ki kliče k Bogu za maščevanje. Ne vemo, kateri čas si je izbrala božja previdnost, da vmes poseže in z ognjenim prstom napiše krutim preganjalcem na steno usodne besede: Mene, Thekel, Phares. Vemo pa, da Boga ni mogoče premagati in da je tam večina, kjer je Bog. A ne kličejo maščevanja nad Rusijo, ampak usmiljenje. Naj bi iz ruševin pravoslavne ruske cerkve, ki je v zgodovini radi cazaropapizma se čisto preveč oddaljila od ljudstva in prezrla žive duhovno-verske potrebe ruskega naroda, vstala nova cerkev, združena s sveto, katoliško in apostolsko Cerkvijo. Kri tolikih mučnikov gotovo ne bo prelita zaman!

Kar je v teh dneh posebno razveseljivo, je dejstvo, da se je papeževemu pozivu k molitvi za Rusijo odzval ves krščanski svet. Pravoslavni, angličani in protestanti vseh mogočih ločin so se spontano pridružili katoličanom in s tem priznali veliko avtoriteto rimskega papeža. V razveseljivi meri se je pokazalo, da se je edino verska internacionala izkazala, medtem ko so vse druge odpovedale. V mnogih parlamentih so narodni zastopniki nastopili proti grozodej-

Za preganjane ruske kristjane

Mogočna manifestacija naše prestolice - Velik vtis govora prof. dr. Grivca - Hvaležnost ruskih beguncev papežu

Belgrad, 17. marca. Včeraj se je vršilo v veliki dvorani nove univerze veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem so se izrekle tople simpatije od boljševiške strahovlade preganjanim kristjanom v Rusiji. Zborovanje je priredilo belgrajsko katoliško akademsko društvo sv. Cirila in Metoda. Ta prireditelj je zbudila toliko zanimanja v vseh krogih naše prestolice, da je bila velika univerzitetna dvorana polna do zadnjega kotička.

Med odličnjaki je omeniti v prvi vrsti papeškega nuncija Pellegrinettija in belgrajškega nadškofa dr. Rodiča. Veliko je bilo tudi število pravoslavne duhovščine. Pogled na množico je bil veličasten in imponujoč. Najprej je pozdravil zborovanje odvetniški pripravnik g. Staninović, ki je nato podelil besedo gospodu ljublj. univ. profesorju dr. Franu Grivcu.

Občinstvo, ki tega odličnega jugoslovanskega učenjaka ter pospeševalca verske ednosti in kulturne veličastnosti Jugoslovancev in slovanstva sploh dobro pozna in visoko uvaža, ga je pozdravilo z viharim in dolgo trajajočim aplavzom.

Gosp. univ. prof. dr. Grivec je v temeljitem pa obenem ganljivem govoru slikal peklensko borbo sovjetov proti krščanski veri in cerkvi in delo brezboštva zlasti na demoralizaciji mladine, opisal mučeništvo ruske duhovščine in pozval navzoče k sočutju in molitvi za nesrečni ruski narod. Nato je pojasnjeval celo vrsto izredno uspešnih skioptičnih slik, ki so pokazale občinstvu neprecenljive zaklade ruske cerkvene umetnosti (Vaznečova, Nestorova in drugih) in pa brezbožno početje, s katerim boljševiški brezbožniki rušijo najlepše umetnine ruske duše. Vtis takoga govora kakor slik na navzočo veliko množico je bil nepopisno globok in je govornik žel navdušeno in pristržno priznanje.

Nato se je vzdignil predsednik ruske belgrajske kolonije g. Strandmann, ki se je univerzitetnemu profesorju dr. Grivcu v globokoobčutenem govoru zahvalil. Gosp. Strandmann ni slavil predavatelja samo kot enega prvih znanstvenikov kulturnega sveta sploh na polju vzhodnega cerkvenega vprašanja, ampak tudi kot pravega kristjana, v katerem so ruski begunci vedno našli dobrega prijatelja, ki jim gre v vseh zadevah na roko, bo-

disi z gmotno podporo, bodisi s svetom in moralno tolažbo ter bodrilom. S tem nam kaže najbolj uspešno pot do zbližanja v krščanski ljubezni. Izkazal se je pa tudi kot odličnega slovanskega, jugoslovanskega in slovenskega rodoljuba, ki na ta način deluje za pravo vzajemnost slovanskih narodov.

Nato je g. Strandmann prosil papeževega nuncija, naj svetemu očetu papežu Piju XI. tolnači globoko hvaležnost ruskih beguncev, ki občudujejo njegovo očetovsko ljubezen do Rusije in veliko skrb, s katero spremlja njena pota.

Ob teh besedah so se mnoge oči zarosile v solzah ginjenosti.

Zbor je nato z viharim odobravanjem sprejel resolucijo, v kateri ogorčeno protestira proti preganjanju krščanstva v Rusiji in poziva ves katoliški kakor tudi pravoslavni svet, da z iskrenimi molitvami in žrtvami zadošča

za bogokletne čine sovjetske vlade.

Iniciativa za protestno akcijo proti boljševiškem brezbožtvu, ki je izšla od strani Ljubljane, je bila tako močna, da je tudi v pravoslavnih krogih prestolice dala pobudo za manifestacijo, ki jo je priredilo društvo »Knežije Ljubice«. Na tem zborovanju so govorili zastopniki pravoslavne cerkve in židovske verske občine, v imenu katoličanov pa je imel krasen govor g. prof. dr. Grivec. Žel je buren aplavz in globoko priznanje. Dobil je tudi mnoge pismene zahvale, med njimi tudi od ruskega škofa mitropolita Antonija, ki se mu toplo zahvaljuje za njegove simpatije za nesrečno Rusijo in njen od brezbožnih mogotev zatirani pravoslavni narod.

Vse belgrajsko časopisje obširno poroča o teh zborovanjih in o govoru prof. dr. Grivca, posebno »Politika« in »Pravda«, ki prinašata njegov govor skoraj v celoti.

Avstrija se pridružuje protestu

Učinkovit govor kardinala Pifla — 1500 katoliških duhovnikov pomorili boljševiki

Dunaj, 17. marca. n. V zmislu papeževega pisma je imel kardinal nadškof dr. Pifl včeraj med službo božjo v cerkvi sv. Stefana pred zbrano množico pridigo o preganjanju kristjanov v sovjetski Rusiji. Rekel je, da so boljševiki napovedali Bogu vojno. Njihov boj pa je naperjen tako proti eksistenci in avtoriteti Boga, kakor proti kulturi, ki jo oduševlja krščanski duh, proti veri in proti vršenju vere. Več kakor 1500 katoliških duhovnikov je pod vladjo boljševikov umrlo mučeniške smrti radi svojega prepričanja. Toda število onih duhovnikov, ki zdihujejo v temnih kletah ali v grozovitem prognanstvu, se niti ne da določiti. Boljševiki so pognali cerkve v zrak ali jih spremenili v kinematografske in koncertne dvorane, ali v propagandne svrhe z komunizem. Nedelje in prazniki so odpravljeni.

Zakonsko življenje pa je zasramovano. Zato mora vsakdo pokoravati se papeževemu oklicu proti krutemu zatiranju kristjanov in nečloveškemu zatiranju verske svobode, posebno pa avstrijski katoličani, katerim grozijo slične razmere kakor v Rusiji. Tudi v Avstriji delujejo

radikalni elementi na to, da se načelo: vera je privatna stvar, v resnici tako tolnači, da zasleduje iste cilje, kakor jih je marksizem v Rusiji že dosegel. Tudi v Avstriji se velik del mladine vzgaja brez Boga in brez pravne vzgoje. Tudi v Avstriji se krha zakonska vez med možem in ženo in tudi v Avstriji hočejo, da preneha biti nedelja in praznik Gospodov dan. Kardinal je končal svojo pridigo s svarilom:

»Če pustite, da pride marksizem tudi v Avstrijo do neomejene oblasti, bodo tudi pri nas čez noč na dnevnem redu ruske razmere.«

Protest New Yorka

Newyork, 17. marca. AA. »Havas« javlja: Včeraj so se vršila v Newyorku velika zborovanja kristjanov in židov proti verskemu preganjanju v Sovjetski Rusiji. Največja množica se je zbrala v katedrali st. Hohndivine. Pred katedralo je pazila policija, da ne bi anarhisti skušali priti v cerkev in motiti verske pobožnosti. Toda policiji ni bilo treba stopiti nikjer v akcijo, ker je vladal povsodi popoln mir.

Živahna posvetovanja v Londonu

Francija zahteva solidarnostno pogodbo petih držav, ki bi onemogočila vsako sovražnost na morju

London, 17. marca. n. Včeraj je bil pri MacDonaldu v njegovem letnem bivališču sestanek z Tardieujem, Briandom, Dumesnilom, Hendersonom in Alexandrom, ki je trajal štiri ure. Pokazala se je splošna želja, da se sklene varnostna pogodba med petimi državami. Tardieu je prepustil vodstvo teh pogajanj Briandu. Po tem sestanku je izjavil, da ne gre za to, da bi se delo hitro izvršilo, temveč zato, da bi se dosegli uspehi. Prepričan je o tem, da se bo dosegel zadovoljiv rezultat. Ti skupni razgovori se bodo nadaljevali.

Tardieu je izjavil ameriškemu zastopniku Morrowu, da vztraja Francija na svojem popolnem gradbenem programu, če v pogodbi petih držav ne bo nobenih določb o varnosti in če bo Italija vztrajala pri praktični izvedbi svojih zahtev glede paritete. Nato je izjavil Morrow, da je Amerika zelo proti temu, da bi se udeležila kake pogodbe, ki posega v evropske razmere, kakor n. pr. sredozemskega pakta. Tardieu je nato izjavil, da ne

stvom ruskih boljševikov z najodločnejšimi protesti. Zalostno je le to, da vlade oklevajo radi političnih in materijelnih koristi in si ne upajo tudi oficijelno dati izraza celokupnemu čutenju krščanskih narodov. Skrajni čas je, da človečanska etika dobi prednost pred materijelnim dobičkom in da se ne pusti ruskega naroda brez opore izvojevati boj za njegovo versko svobodo.

Nam Slovencem je veliki ruski narod posebno pri srcu, zato se bomo z vnmom udeležili duhovne križarske vojske molitve za nesrečni bratski narod, da bi bili prikrajšani dnevi njegove verske stiske.

zahteva, da bi se varnostna pogodba omejila na Sredozemsko morje, temveč da hoče solidarnostno pogodbo petih držav, zastopanih v Londonu, da se zavaruje mir na vseh morjih, in ki bi petorico držav samo vezala, da bi se pred začetkom vojaških operacij posvetovala skupaj. Solidarnost petih držav, ki razpolaga z več kot 85% tonaže bojnih ladij na svetu, bi onemogočila vsako sovražnost na morju.

Po tem razgovoru je bil sestanek pri MacDonaldu, na katerem je MacDonald pojasnil, da bi se lahko dosegla shema o pariteti z določenimi številkami glede brodovij, če bi se francoski gradbeni program znižal za gotovo mero. Angleški mornariški krogi so imenovali številko 560.000 ton za skupno francosko tonažo.

MacDonald je na podlagi svojih stikov z zastopniki Italije predlagal Franciji, da bi v Sredozemskem morju sestavila svojo glavno pomorsko silo, ki bi lahko bila močnejša, kakor vsakokratno italijansko brodovje. Tardieu je ta predlog odklonil, češ da mora Francija biti pripravljena ne samo na to, da uspešno odbije napade, temveč da mora tudi varovati svojo prekomorsko posest in transporte čet iz

Alžira, Maroka in zapadne Afrike. Francija se v resnem slučaju ne more odreči svojim črnim vojakom. Vendar je Francija slej ko prej pripravljena, bistveno znižati svoj gradbeni program, če so države, zbrane v Londonu, pripravljene, skleniti pogodbo, s katero se obvezujejo, da bodo pri vsakem ogroženju miru na morju sodelovale in določile skupne smernice svojega nastopa.

Nato se je na sestanku govorilo o pravici blokade in o ustavitvi dobave municije in sirovin. MacDonald je izjavil, da se Anglija noče spuščati v dalekosežne zunanje politične obveznosti in v vprašanju jamstva noče iti dalje kakor ameriške Združene države. Pripravljena pa je posredovati pri ameriški delegaciji in v Washingtonu, da pripravi Ameriko do tega, da bi odobrila tako mirovno pogodbo na morju.

MacDonald in Tardieu sta potem skupno ugotovila, da sta za nadaljevanje konferenčnega dela na razpolago samo naslednji alternativa: 1. mirovna pogodba na morju, katere bi se udeležile Združene države, 2. če se ameriške države ne udeležijo, določitev razmerja moči francoskega in italijanskega brodovja z novo pogodbo v razmerju 6 : 4. MacDonald je še vprašal Tardieuja, ali pristane Francija na odpravo podmornic, če se uresniči splošno zavarovanje miru. Tardieu je odgovoril, da niti Francija niti Japonska nista pripravljena, odpovedati se podmornicam.

Proces proti Pangaloslu se pričel

Bivši grški diktator obložen goljufije

Atene, 17. marca. n. Danes se je začela pred državnim sodiščem, spopolnjenim s 30 senatorji in narodnimi poslanci, razprava proti bivšemu diktatorju, generalu Pangaloslu in njegovemu notranjemu ministru Vogopulosu. Obtožena sta goljufije pri podelitvi koncesije za

muzej v Elefsisu. Na razpravah je povabljenih 26 prič, razen onih, ki jih je zahtevala obramba. Zagovorniki so izpodbijali zakonitost sodišča, Pangalos sam pa je očital sodnikom, da se proti njemu obnašajo kakor diktatorji. Temu sodn. procesu bodo sledili še nadaljnji.

Primo de Rivera umrl

»Primo de Rivera je umrl za srčno kapjo kot samotni tujec v pariškem hotelu, potem, ko je sedem let vodil usodo Španije.« Tako nam je v nedeljo sporočil brzjav tragičen konec moža, o katerem se je skozi vrsto let toliko govorilo po svetu. Tri dni po njegovem padcu, tako piše dopisnik »Journala«, ga je videl, kako je stopil bivši diktator Španije v eno najodličnejših kavaren Madrida. Obstal je pri vratih. Nihče ga ni pozdravil. Naredil je nekaj korakov proti mizi, kjer je sedelo več višjih častnikov. Nobe ne pozornosti, nihče se ne zmeni zanj, ki je še včeraj pomenil vse v deželi. Počasi in kakor zlomljen se je general obrnil in odšel ven. Čutil je povsod prezir, čutil je, da je od vseh zapuščen. Tega ni prenesel in je radi tega zapustil domovino ter odšel s celo svojo družino v Pariz, kjer pa je po nekaj tednih notranja bolelost strla njegovo življenje.

To je tragična usoda moža, ki je bil osebno izredno ljubezniv in simpatičen mož, tako, da so mu rekali smehljajoči diktator. Osebo je bil pošten in izredno delaven. Ko je 12. septembra 1923 proklamiral nad Španijo diktaturo, ni storil tega, ker bi ga žejalo krvi in nasilja. Primo de Rivera ni prelivaval krvi. Kar je nameraval s svojo diktaturo, je bilo objektivno nekaj dobrega. Hotel je, da v Španiji zavladava red in da se ljudstvo gnetno opomore po dolgi in krvavi maroški vojni. Napovedal je, da se mu bo to posrečilo po treh mesecih, nakar pa da se bo umaknil. A prišlo je drugače. Iz treh mesecev so nastala tri leta in šest let, Primo de Rivera je vedno obljubljal svoj odstop, čim napravi red. Nazadnje pa je moral iti zato, ker je bilo vedno manj reda v državi.

In vendar se je tedaj, ko je nastopil diktaturo, zdelo, da ima vse predpogoje za uspeh. Za sabo je imel armado, ki je edina organizirana sila v deželi. Na svoji strani je imel, kakor je vse kazalo, tudi kralja. Ljudstvo? Težko je dobiti politično bolj apatično ljudstvo, kot je špansko. A Primo de Rivera je mislil tudi na ljudstvo. On ni hotel vladati kar tako brez naroda, ker je vedel, da to trajno ni mogoče. Sploh se je potrudil, vzeti svoji vladvi videti diktature in je osnoval stranko, nekako patriotsko uni-jo, ki bi delala zanj ugodno javno mnenje in ki bi diktatorski režim polagoma prevedla v parlamentarizem.

Do tu je šlo vse dobro. Težave so se pričele tedaj, ko v novo stranko ljudje niso hoteli vstopati. Ni bilo vanjo ne prejšnjih strank, ne posameznikov. Druge nezdgo se so dale še nekoliko preholeti. Da so se uprli gojenci oficirske šole v Segoviji, to je bila le epizoda. Vojaška zarota v Ciudad-Real je bila sicer že mnogo resnejša. Pokazalo se je, da vodijo njene niti v vse garnizije Španije. A zarota je bila pravočasno odkrita in ni kar nič uspeła. Potem so štrajkali študentje, proti katerim je Primo de Rivera menda hotel zelo hudo nastopiti, a mu kralj ni dovolil. No, vse to so bile malenkosti. Toda ljudstvo! Narod je ostal pasiven, brezbrizhen, gluh, nem...

Tako je Primo de Rivera ustanovil nekakšno narodno zbornico in povabil tudi vse nasprotnike k sodelovanju, uverjen, da jih bo na ta način še najbolje razorožil. Vsi so gladko odklonili mesta. Potem je ponudil več sedežev množični delavski organizaciji, ki jo je on prav za prav spravil pokoncu in jo favoriziral uprav z drznimi socialnimi koncesijami. Tudi tu ni bilo hvaležnosti. Odklonili so sodelovanje.

A kar je glavno, gospodarski položaj dežele se je pričel slabšati. Glavni argument za diktaturo: gospodarski podvig dežele, je bil izpodbit. Veliki mednarodni razstavi v Barceloni in Sevilli nista prinesli zaželenega uspeha. Pese- ta se je zamajala in pričela padati.

Bilanca diktature torej ni bila ugodna. Razen tega bi skoraj spravila v resno nevarnost monarhijo, ako se ne bi pravočasno kralj Alfonso XIII. odločil od Primo de Riveru. Sedaj se za monarhijo ni resno batil, ker oni dve sili, ki sta najbolj vplivni v državi, to je vojaštvo in duhovščina, nista za republiko. Pač pa sedanji politični razvoj v Španiji kaže, da je mnogo lažje upostaviti diktaturo, kakor pa jo likvidirati. Že Primo de Rivera je zastoj poizkušal, kako bi izpeljal svojo diktaturo v normalni režim. Isto poizkuša sedaj general Berenguer, s kolikim uspehom, to bo pokazala bližnja bodočnost.

Madrid, 17. marca. AA. Bivši ministri iz šobe diktature in veliko drugih oseb je včeraj šlo skozi stanovanje Primo de Riveru v Madridu, da na ta način izrazi svoje sožalje. »Unio Patriótica« je zaprosila vlado za dovoljenje, da sme izločiti truplo Primo de Riveru v prostori Unije. Pogreb Primo de Riveru se bo vršil z največjimi častmi.

Pariz, 17. marca. AA. Vsi listi komentirajo veliko politično delo Primo de Riveru. Listi sicer pišejo vsak s svojega stališča, vendar se vsi strinjajo v tem, da je bil Primo de Rivera

Zakon o uradnikih trg. ministrstva

Belgrad, 17. marca. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog trgovskega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in prodlašil

zakon o položajih in zvanju ter o pogojih za njihovo dosego, o postavljanju in razporejanju plač in ostalih prejemkov uradnikov ministrstva za trgovino in industrijo.

Obče odredbe.

§ 1. Za uradnike ministrstva za trgovino in industrijo v ministrstvu in pri kraljevskih bankah upravah veljajo določbe uradniškega zakona, zakona o vrhovni državni upravi ter na njihovi osnovi izdanih uredb, v kolikor niso s tem zakonom izpremenjene.

§ 2. Za uradnike I. kategorije

v ministrstvu za trgovino in industrijo so določena ta-le zvanja in njihove razporeditve:

1.) pomočnik ministra se imenuje po čl. 13 zakona o ureditvi vrhovne državne uprave v 2/I. Po 4 letih službe v tej skupini se lahko imenuje oziroma poviša v 2a/I;

2.) načelniki se postavljajo v 3/I, a po 4 letih službe v 3. skupini se morejo postaviti, oziroma povišati v 3a/I, po 4 nadaljnjih letih v 3a skupini lahko napredujejo in se morejo postaviti v 2/I. Ako prihajajo s položajev, ki so višji od položajev, predvidenih v tem zakonu, se imenujejo v oni skupini, ki jo imajo, a za nadaljnje napredovanje veljajo določbe točke 2;

3.) inšpektorji se imenujejo v 4a/I, po 4 letih službe v tej skupini se lahko postavijo in povišajo v 3/I, po nadaljnjih 6 letih v 3. skupini pa lahko napredujejo in se morejo postaviti v 3a/I;

4.) svetniki se imenujejo v 5/I. Po 4 letih v tej skupini se lahko postavijo in povišajo v 4/I, po nadaljnjih 4 letih v 4. skupini pa lahko napredujejo in se morejo postaviti v 4a/I;

5.) tajniki se postavljajo v 7/I, po 3 letih v 7. skupini lahko napredujejo v 6. skupino, po nadaljnjih 4 letih v tej skupini pa morejo napredovati v 5/I;

6.) pristavi se postavljajo v 8/I, po 2 letih v tej skupini lahko napredujejo v 7/I;

7.) pripravniki se imenujejo v 9/I.

S tem se ne izpreminjajo določbe § 47 zakona o banki upravi z dne 7. novembra 1929.

§ 3. Čas, ki ga prebije uradnik v skupini, ki je predvidena za višje zvanje, se mu računa za napredovanje v višjo skupino tega zvanja.

Končni rezultat rom. obč. volitev

Bukarešta, 17. marca. AA. Snoči so bile zaključene občinske volitve po mestih. Vlada je skušala dati tem volitvam upravni značaj, toda opozicija, zlasti pa delovanje liberalne stranke je te volitve pretvorilo v čisto politično akcijo. Od 130 mestnih občin je zmagala vlada v 103 mestih, liberalna stranka ima večino v 13 mestih, naredne manjšine v 6, a ostale meščanske stranke v 6 mestih. Po oddanih glasovih je vlada prejela 60%, liberalna stranka 20%, socialisti 5, Madžari 5, komunisti 3, 17% pa so prejele manjše skupine.

Krvav pretep med pariškimi študenti

Pariz, 17. marca. r. Povodom volitev za novo upravo skupne organizacije študentskih društev je prišlo med rojalističnimi in levičarskimi študenti do težkega spopada. Rojalistični študentje, ki so imeli dosedaj odbor v svojih rokah, so imeli za volitve slabe zglede. Zato so se oborožili z boksarji in palicami ter napadli socialistične dijakke, kateri so jih pa odbili. Prišlo je do velikanskega pretepa, v katerem je bilo 11 študentov težko ranjenih. Policija je le s težavo in s pomočjo gasilcev razgnala pretepače. En medicinec je bil smrtno ranjen.

Grški delavci proti komunistom

Atene, 17. marca. AA. Včeraj se je tu vršilo veliko delavsko zborovanje, ki ga je sklical tajnik organizacije za drugo internacionalno Zasepa, ki je imel oster govor proti komunistom.

„Daily Herald“ se povečal

London, 17. marca. AA. List »Daily Herald«, ki izhaja že 20 let, je izšel danes v pomnoženi in povečani obliki. List je prešel v roke znane založniške tvrdke Odham in Co., ki ima 51% akcij. Ostali del akcij imajo ravnatelj sveta delavske zveze, ki bodo nadzorovali politično smer lista, dočim bo Odham skrbel za njegovo modernizacijo.

Ministrski predsednik Macdonald je poslal listu čestitko, v kateri pravi, da potrebuje delavska stranka list še bolj kot kdaj poprej. Stranka je sedaj na vladi in je odgovorna za rešitev nujnih problemov.

Dunajska vremenska napoved. Vremenske razmere se ne bodo dosti spremenile.

velik patriot in obenem velik prijatelj Francije.

Pariz, 17. marca. AA. Francoski poslanik v Parizu Quinones De Leon, ki je bil na dopustu, se je vrnil v Pariz, da se pokloni mrtvemu truplu Primo de Riveru. Quinones De Leon bo prisostvoval pogrebu Primo de Riveru v Madridu.

Bordeaux, 17. marca. AA. Iz Irune na španski meji poročajo: Semkaj sta prispela dva ordonanena častnika pravkar preminulega generala Primo de Riveru, ki hosta počakala v Bordeauxu na truplo pokojnega španskega diktatorja, da ga spremita do španske meje.

§ 4. Uradniki II. kategorije

v ministrstvu za trgovino in industrijo in pri kraljevskih bankah upravah imajo zvanja in napredujejo tako-le:

Šolski referenti in bančni revizorji se postavljajo v 1/II. Po 5 letih v tej skupini se lahko postavijo, oziroma povišajo v 1a/II;

Pomožni referenti se imenujejo v 3/II po 5 letih v 3. skup. pa lahko napredujejo v 2. skup., po 3 letih v tej skupini pa se lahko povišajo v 1. skupino a po 5 letih v tej skupini morejo biti imenovani oziroma povišani v 1a/II;

pomožni pristavi se imenujejo v 4/II, pripravniki v 5/II.

§ 5. Šolski referenti in bančni revizorji morajo imeti najmanj popolno srednjo strokovno šolo z zaključnim izpitom, srednjo tehnično šolo, višjo žensko obrtno šolo, strokovno šolo, trgovsko akademijo v tuzemstvu ali inozemstvu.

§ 6. V 1a/II lahko prispejo samo oni uradniki, ki so absolvirali domačo ali tujo fakulteto ali pa specialno visoko šolo nepopolne fakultetske stopnje v tuzemstvu ali inozemstvu, ali pa šolo, ki je navedena v § 5, in ki so poleg tega položili izpit za dvorazredno trgovsko šolo ali za učitelje meščanskih šol, ali pa imajo na manj dve leti bančne prakse in ako imajo tekom treh službenih let odlično oceno.

§ 7. Uradniki III. kategorije

imajo tale zvanja in razporeditve:

Glavni arhivar se postavlja v 1/III, arhivariji se imenujejo v 1. in 2. skupini III. kategorije, arhivski uradniki v 2. in 3. skupini III. kategorije, arhivski pripravniki v 4. skupini III. kategorije. Arhivarija sta v vsem lahko samo 2.

Plače.

§ 8. Položajne plače za 2a, 3a in 4a I. kategorije, ki so predvidene v § 2, znašajo: za 2a 45.000 Din letno, za 3a 39.000 Din, za 4a 18.000 Din letno.

§ 9. Prejemki 1a II. kategorije so enaki prejemkom 5. skupine I. kategorije.

§ 10. Uradniki ministrstva za trgovino in industrijo v ministrstvu in pri kraljevskih bankah upravah prejemajo glede na poseben značaj njihove službe stalne službene doklade in sicer mesečno v I. kategoriji: v 1. skupini 3500 Din, v 2a 3100 Din, v 2. 2700 Din, v 3a. 2120 Din, v 3. 1720, v 4a. 1320, v 4. 5., 6. 920, v 7., 8. 520, v 9. skupini 200 Din. V II. kategoriji: v 1. skupini 600 Din, v 2. 450 Din, v 3. 200 Din.

Te doklade pripadajo tudi uradnikom na razpoloženju.

Landbund za Schobrovo vlado

Celovec, 17. marca. r. Včeraj je imel javno zborovanje poslanec Landbunda dr. Winkler, kateri je izjavil, da bo Landbund tudi nadalje pomagal vladi dr. Schobra, ki ima v zadnjih šestih mesecih svojega dela pokazati velik uspeh. Ugovarjal je glasovom, češ, da stoji Avstrija pred rdečo-zeleno koalicijo. Naglasil je, da se bodo kmetje še nadalje borili proti socialismu in končno poudaril potrebo, da se uvede v Avstriji namesto sedanje vojske narodna milica, s čimer bi se lahko ukinile obrambne organizacije, kakor sta Heimwehr in Schutzbund.

Kardinal Mistrangelo — obolel

Firence, 17. marca. AA. Stanje bolezni kardinala Mistrangela, ki so se mu radi prehlada vnela pljuča, se je poslabšalo.

Ustanovitev poljsko-jugoslov. lige

Belgrad, 17. marca. k. Danes se je tukaj ustanovila jugoslovansko-poljska liga. Ta liga ima isti značaj kakor pred časom ustanovljena českoslovansko-jugoslovanska liga. Delovala bo za zbližanje med obema slovanskima narodoma. Ustanovitev te lige je tembolj pozdraviti, ker je pri Poljakih opaziti v poslednjem času zelo veliko zanimanje za Jugoslavijo in so se ravno v zadnjih mesecih po Poljskem priredila množestvilna predavanja o naši državi. Dosedaj so bili kulturni stiki med obema državama zelo malo razviti in je upati, da bo v bodoče bolje. V odbor lige so izvoljene najuglednejše osebe tukajšnje družbe. Pozneje se bodo ustanovili podobni odbori v vseh večjih mestih Jugoslavije.

Veliko tihotapstvo tobaka v Subotici

Belgrad, 17. marca. k. Poročajo iz Subotice, da so tamkajšnji finančni organi odkrili veliko tihotapstvo tobaka. Aretiranih je bilo več oseb v okolici Bačke in Topole, pri katerih so našli 1150 kg tobaka zelo dobre kvalitete. Zelo zanimivo je, da so vsi tihotapeci zelo dobro situirani. Škoda, ki jo trpi država radi tihotapljenja tobaka, se čeni na dva milijona dinarjev, ki bo po kritu z ozirom na imovitost aretirancev.

Belgrojsko priznanje „Primorju“

Belgrad, 17. marca. k. Gostovanje ljubljanskega »Primorja« v Belgradu je zapustilo tukaj najlepši utis. Glavno službeno glasilo jugoslovanske nogometne zveze »Sportist« prinaša med drugim to kritiko o nastopu »Primorja«: »Primerje je pokazalo, da se goji v Sloveniji odlični nogomet. Da bi imela moštvo pri streljanju več sreče, bi lahko zmagovali, posebno drugi dan proti Jugoslaviji. Primerje igra popolnoma moderen nogomet, razvija borbo preko kril in prenaša igre takoj pred nasprotnikova vrata. Še boljšimi krilci bi goli padali kakor dež. Tehnično je moštvo popolnoma na višini ter obvlada žogo zelo sigurno. Taktika je dobra in požrtvovalna, tudi člana je mnogo.« — V istem smislu kritizira tudi ostalo belgrojsko časopisje.

Papeževo delo za Rusijo

Ko je bil sedanji papež nuncij na Poljskem, je skušal omiliti preganjanje kristjanov v Rusiji in na njegovo intervencijo je bil spuščen iz ječe nadškof Rop. Ko je postal naslednik Benedikta XV., je še povečal svoje delo za omiljenje preganjanja ruskih kristjanov. V konsistoriju dne 11. decembra 1922 je posebno močno pokazal svojo ljubezen do ruskega naroda, ko je sklenil, da pošlje v Rusijo posebno misijo, ki naj zlasti ruske otroke reši pred smrtjo od lakote. Delal je v tem čisto v duhu papeža Benedikta XV., ki je že leta 1921 poslal Društvo narodov v pomoč gladni Rusiji en milijon lir.

Dne 1. julija 1922 se je obrnil papež Pij XI. s posebnim pismom na vse škofo, da prispevajo za gladno Rusijo. Ni bil njegov oklice zaman in že 24. junija se je zbralo v zasebni papeževi kapeli 12 redovnikov, ki so bili določeni, da vodijo papeževo misijo. Papež sam je obhajal te redovnike in jim nato razložil njih nalogo. Samo za gladne imajo skrbeti, pa naj bodo ti te ali one vere. Člani misije so bili izbrani iz reda salezijancev, kongregacije Božje besede, iz jezuitov in iz kongregacije misijonarjev Srca Jezusovega.

Par dni po svojem prihodu v Rusijo, je postavila papeževa misija 92 kuhinj, v katerih je dobilo hrano vsak dan 15.615 otrok. Že prihodnji teden je naraslo število otrok na 25.000 in potem na 39.305. Med tem je prišla zima in vedno več je bilo treba pomagati. Redovniki so si zato razdelili delo. Redovniki Božje besede so ostali na Krimu, salezijanci so odšli v Moskvu, jezuiti v Krasnodar in misijonarji Srca Jezusovega v Rostov. V tem času je prejemale 160.000 ruskih otrok vsak dan zastoj hrano. Pa ne samo hrano, temveč tudi obleko, obutev in perilo. Na 400 krajih so neprestano kuhale papeževe kuhinje za gladno rusko dečo.

Kako pa so se boljševiki zahvalili za to velikansko pomoč? Ker je ta velikanska papeževa podpora zelo vplivala na ljudstvo, so pričeli sovjeti preganjati katoliško duhovščino. V dneh od 21. do 23. marca 1923 se je pričel v Moskvi proces proti nadškofu Budkiewicz in mnogim duhovnikom. Nadškof in njegov vikar sta bila obsojena na smrt, monsignor Cieplak pa je bil izgnan. Kljub vsem intervencijam pa je bil nadškof Budkiewicz v noči na 31. maj ustreljen.

Se vedno pa so delovale papeževe kuhinje in pomagale bednemu ljudstvu. Vedno težje ovire pa so delali boljševiki papeževi misiji in ji na konec sploh onemogočili delo in tako je morala leta 1924 blagodejna papeževa podpora akcija prenehati v Rusiji. Nadaljevala pa se je v Rimu, kjer prejema še sedaj vse polno Rusov papeževo podporo.

Zato pa ima tudi papež Pij XI. vso pravico, da nastopi za ruske kristjane, ker je s svojim plemenitim delom dokazal, da mu je ruski narod res pri srcu.

Nov železniški most čez Savo se zgradi

Zagreb, 17. marca. r. Danes dopoldne se je vršil ogled Save na mestu, kjer se bo gradil novi železniški most. Železniška direkcija je vložila prošnjo za gradbeno dovoljenje za novi most. Na današnji ogled so bili pozvani vsi zainteresenti, posebno banska uprava, zagrebška občina in okrajno glavarstvo. Komisijo je vodil načelnik gradbenega ministrstva g. Perić. Prisotni so bili tudi zastopniki železniške direkcije, zagrebški župan dr. Srkulj z občinskima svetnikoma, Bilarjem in dr. Markulinom. Vsi prisotni so odobrili mesto za gradbo novega mostu, kateri se bo postavil v neposredni bližini že obstoječega starejšega mostu.

Velika vinska razstava v Zagrebu

Zagreb, 17. marca. r. Od 5. do 7. aprila se vrši v Zagrebu, razstava vin. Pričakuje se, da se bo pri tej priliki vinska trgovina oživila. Na razstavi bo preko 100.000 hl vina. Ker se je dosedaj prijavilo izredno veliko število razstavljalcev, se pričakuje, da bo tudi poset zelo velik. Vojno ministrstvo je obvestilo vse producente preko udeležencev vino-građniškega kongresa v Belgradu, da je odobrilo kredit 12 milijonov Din za nabavo vina za vojsko. Za ta denar bo ministrstvo kupilo približno 300 vagonov ali 3 milijone litrov vina.

Vesti iz Hrvatske

Zagreb, 17. marca. r. V soboto zvečer je dopotoval iz Sušaka z brzovlakom prevz. g. nadškof dr. Ante Bauer.

Zagreb, 17. marca. r. Odkar je bila posvečena nova kapelica v Mladinskem domu salezijancev, dokazuje velik poset prebivalstva, kako neobhodno potrebna je bila. Kapela je vsako nedeljo polna.

Zagreb, 17. marca. r. Snoči ob 9 je nastal v vasi Guče, 8 km daleč od Zagreba, velik požar. Gasilci iz Zagreba so odšli takoj na pomoč, toda prišli so prepozno; zgorelo je deset kmečkih hiš. Škoda je zelo velika.

Zagreb, 17. marca. r. Danes dopoldne se je vršila seja mesnega odbora za parcelacijo starega sejmišča. Dalje se je vršila tudi seja ekonomskega odseka zagrebške občine.

Split, 17. marca. r. Od 1. do 3. marca je pristalo v splitski luki 28 parobrodov, ki so ukrcali 7600 ton cementa, drv in premoga. V istem času je v šibenški luki ukrcalo 13 parobrodov 6000 ton premoga in cementa, kateri tovor je bil namenjen za Italijo in Grčijo.

Poglobitev železnic in kolodvorov v Ljubljani

Ljubljana, 17. marca.

V inženirskem združenju v Kazini je te dni predaval g. ing. Stanko Dimnik o glavnem projektu poglobitve železnic in kolodvorov v Ljubljani. O tem, za razvoj našega mesta zelo važnem vprašanju, priobčujemo nekaj glavnih misli iz predavanja.

V Ljubljani sta glavna železniška proga in kolodvor v isti višini, kakor so ceste, ki jih križajo. Rast mesta ima tendenco širiti se proti severu, zato so nastali že precejšnji zazidani deli severno železniške proge, tako v Šiški, za Bežigradom in desno Dunajske ceste. S porastom mesta in z razvojem avtomobilskega prometa pa so postala križišča železnice s cestami prav neprijetne ovire za promet. To neprijetno stanje se bo čimdalje bolj stopnjevalo, vsaj v istem razmerju, kakor bo rasel promet. Taka neprijetna križišča so na Dunajski, Gosposvetski, Smartinski cesti in drugod. Reševanja tega vprašanja s podvozi in nadvozi so le provizoriji, ki jih bodo morali znanjci čez nekaj desetletij zopet odstranjevati.

Druga neprijetna okolnost je, da sta tudi poldrug kilometer dolgi glavni kolodvor in en kilometer dolgi gorenjski kolodvor v istem nivoju kakor ceste. To neprijetnost bodo čutili zlasti prihodnje generacije, ko se bo mesto še bolj razširilo proti severu in bo središče mesta nekako pri sedanjem glavnem kolodvoru.

In še ena neprijetnost je tu, namreč, da je kolodvor za sedanji železniški promet že premajhen. Škoda pa bi bilo če bi se vprašanje razširitve kolodvorov reševalo le z železniškega stališča, zanemarjeni pa bi ostali interesi mesta. Železniško vprašanje se mora v Ljubljani spoznavno rešiti.

Rešiti bi se moglo to vprašanje v ugodnem smislu le na dva načina: s poglobitvijo proge in kolodvorov v teren ali pa s speljavo železnice po južnem delu Ljubljane, kamor se mesto ne more več širiti zaradi barja in istočasno s preureditvijo kolodvorov v čelni kolodvor.

Rešitev s poglobitvijo bi bila ugodnejša, če zaradi tega, ker bi ostal kolodvor v centru mesta in bi se vršil železniški promet brez komplikacij. Križišča bi bila premostena in speljane bi bile preko kolodvorov tudi ostale ceste, ki so danes zaradi kolodvorov zaključene. Poglobitev bi tudi najcenejša rešitev vsega vprašanja. Železniška proga je namreč, pri vstopu v mesto in ko ga zopet zapušta, v precejšnjih naspilih. Ves teren, ki pride za poglobitev v posest, pa je zdrav, gramoznat in ima precej nizko talno vodo. Poglobitev bi se lahko vršila tudi v etapah. Ne bi bilo tudi treba zgraditi provizorne obvozne proge okrog Rožnika, ker bi se med delom lahko vršil promet na dosednji progi. Teren desno železnice v smeri Zalog—Vič je že povsod planiran. Na ta planum bi bilo mogoče položiti provizorne tire v vsej dolžini. Prav tako bi se dal rešiti promet na gorenjski progi. Na kolodvoru pa bo po odstranitvi kurilnice dovolj prostora, da bi se na enem delu vršilo nemoteno poglobljanje, ostali del pa bi služil prometu. Izkopa bi bilo okoli 1.435.000 kub. metrov. Ta izkop bi prav prišel pri planiranju novih postaj in za ceste.

Poglobljena proga se ne bi na celi dolžini zavarovala z opornimi zidovi, ker to ne bi bilo potrebno, temveč izmenoma. Nevarnost povodnj na progi bi odstranjevali jarki in bi se v temelju enega opornih zidov zgradil večji zbiralni kanal.

Premostitve križišč bi bile izvršene kot železobetonske konstrukcije z največjo razpetino 10 metrov. Skupno bi bilo potrebnih 10 takih premostitev.

Postajno poslopje bi ostalo tako, kakor je sedaj. Pozneje bi se porušilo in zgradilo novo, med Resljevo cesto in Kolodvorsko ulico.

Štirje otočni peroni bi se morali zgraditi že sedaj, da bi bili dostopni po mostičkih iz sedanjega perona. Na kolodvoru bi ostala le manjša rezervna kurilnica in napajalnica. Vse druge

kurilnice bi morale iz sedanjega kolodvora. Izpopolniti bi bilo tudi treba sedanji postaji v Dravljah in pri D. M. v Polju.

Poglobitev bi se izvršila tako: Poglobljene bi se pričela glavna proga pri Glinški ulici na Viču. Dosedaj se dviga tam za 0,945"/₁₀₀, nakar prične padati od Dunajske ceste za 2,5"/₁₀₀. Po poglobitvi pa bi pričela padati proga od Glinške ulice skoro do Dunajske ceste za 4"/₁₀₀, od tam pa do Predovičevega sela, kjer bi se vrnila na višino sedanje proge, pa samo za 0,7"/₁₀₀. Največjo razliko med dosedanjim in bodočo višino bi proga dosegla na Dunajski cesti — skoro 7 metrov. Gorenjska železnica bi se pričela poglobljati ob pričetku Šiške in bi prišla na glavno progo malo prej, kakor sedaj, med Cesto na gor. kolodvor in Dunajsko cesto. Kamniško železnico bi bilo treba le malo poglobiti. Od nove poglobljene proge bi se ločila še prej, kakor pa sedaj. Dolenjsko železnico bi bilo treba poglobiti tudi prav malo: nekako kmalu po prekoračenju Ljubljane pa do Kette-Murnove ceste, kjer bi se sešla z glavno progo.

Vsi stroški za ta velika dela bi znašali približno 106 milijonov Din. Z izvedbo tega načrta bi bile rešene vse ovire, ki motijo sedaj promet Ljubljane z Gorenjsko, odstranjeno bi bilo vse, kar ovira sedaj razvoj Ljubljane proti severu. Ljubljana bi bila rešena železnega oklepa, ki jo objemlje, da ne more prosto dihati.

Aretiran trgovec s človeškim blagom

Polzela, 16. marca.

V okolici Polzele je že par dni pohajkoval neznan moški srednje starosti, dobro oblečen, govoreč hrvaško ter nemško v sremskem dialektu. Poizvedoval je za dekleti, katere bi bile pripravljene sprejeti razne službe v južnih krajih. Stopil je v stik z nekaterimi ter jim je obljuboval dobre službe, zopet drugim pa moštvo, češ, da išče ženo, ker ima doma večje posestvo. Za spremembo se je pogajal z nekim delavcem za službo viničarja v njegovih vinogradih pri Osjeku. Vsem je obljuboval plačilo polovične vožnje.

Delovanje tega neznanca je prišlo do nšes orožniške postaje v Braslovčah. Orožniška patrulja je takoj odšla na zasledovanje ter našla moža pri družini nekega železniškega delavca pri Polzeli, kjer je hčerki obljuboval službo. Po kratkem zaslišanju, pri katerem se je zapletel v razna protislovja, so ga aretirali. Pri njem so našli domovnico in delavsko knjigo na ime: Dragotin Perucki, rojen 1895 v bližini Osjeka, ter 47.50 Din denarja. Medtem ko je proti nekaterim dekletom pravil, da išče nevesto, je pri zaslišanju izjavil, da je oženjen ter da ima bogato ženo, od katere se namerava ločiti.

Vse te tako nasprotujoče si izjave so vzbudile sum, da možak ni to, za kar se izdaja, oziroma da njegovi posli niso čisti. Mogoče je postopaj, kateri je hotel na lahkovernost žensk z obljubo poroke par dni dobro živeti in če mogoče izmamiti še kaj denarja. Vendar bo to malo verjetno, ker je obiskoval le rečnejske družine. Najbolj verjetno je, da je aretirane eden eksponentov trgovcev z belimi sužnjami ter je hotel z obljubo dobre službe ali ženitve izmamiti dekleta v južne kraje, kjer bi jih potem prepuščene sami sebi lahko odvedel v zakotne beznine in javne hiše.

Aretacija je vzbudila med ljudmi precej zanimanja in razburjenja. Orožniška patrulja je odvedla aretiranca z večernim vlakom v Celje ter ga oddala v zapore v nadaljnje postopanje.

K temu slučaju bi samo pripomnili, da se zadnji čas klati po naših krajih več sumljivih oseb in to večinoma iz južnih krajev. Eni nastopajo kot agenti, drugi prosjačijo, zopet tretji pobirajo darove za razne ponesrečence. Največkrat se pa pokaže že pri navadnem izpraševanju, da špekulirajo na nevednost in naivnost. Gotovo pa je, da ima umazana trgovina s človeškim blagom svoje eksponente tudi v Sloveniji. Zato bodite previdni

v trupu, je izvršil to gigantsko delo. Žito je pričelo kipeti in proizvajati pline, ki so dvignili ladjo na površino. Ko pa je prišel zrak v dotiko s plinom, je nastala eksplozija, ki je izročila morju nazaj, kar je smatralo sedem let za svojo last.

Parnik Agnes je tovoril premog iz Shiel-da v Valparaiso. Zajel ga je vihar in ga premetaval kot orehovo lupino. Val za valom je pljuskal čez krov. Šele čez par dni se je morje umirilo. Kapitan in moštvo je bilo veselo, da je moglo odpreti line, ki so bile ves čas, ko je trajal vihar, zaprte. Črn dim jim je bušnil nasproti, dušeči smrad je legel čez krov; prihajal je iz skladišča, kjer je ležal premog. Merili so temperaturo in živo srebro se je ustavilo pri 60° C. Sesalke so pričele delovati in metale široke vodne curke v premog. Vso noč so delali mornarji, vso noč so črpale sesalke slano morsko vodo, toda ogenj, ki je tlel globoko v premogu, niso dosegli. Živo srebro je poskočilo na 90° C. Podvojili so svoje napore, polagoma je pričel padati toplomer in se ustavil pri 24° C. Toda dim je bil vsak dan gostejši in vzduh neznosnejši.

Kapitan je sklical moštvo na posvet; z resnimi obrazi so stali moške okrog njega. Enoglasno so sklenili, kakor hitro mogoče doseči suho zemljo, to je Falklandske otoke, ki so bili najbližji.

Šesti dan po odkritju ognja je pretresel ostri pok trup ladje. Ognjeni zubli so žvigali visoko v zrak. Na žarečem krovu, polnim strupenih plinov, so spuščali mornarji rešilne

Proslava 70letnice J. Gostinčarja staroste kršč. del. organizacij

Spored:

Danes, 18. marca ob 8 zvečer: Svečana akademija kršč. soc. delavske mladine. Dvorana Delavske zbornice, Miklošičeva cesta.

Praznik sv. Jožefa, 19. marca ob 8 zjutraj: Sv. maša s skupnim sv. obhajilom v cerkvi oo. frančiškanov.

ob pol 10 dopoldne: Slavnostno zborovanje kršč. soc. delavstva. Govorita tov. France Tersegav in Joža Langus. Pozdravi zastopnikov korporacij. Izročitev darila kršč. soc. delavstva jubilanu.

Delavci, delavke! Udeležite se proslave v čim večjem številu!

Jubilej v Karme'u na Selu

Pomenljiva štiridesetletnica v karmelskem samostanu na Selu pri Ljubljani.

Jutri obhaja karmelski samostan na Selu praznik sv. Jožefa, svojega zavetnika, obenem pa štiridesetletnico, odkar je sedanja prednica č. M. Mihaela Kotnik naredila svete obljube. Gotovo je to pomenljiva obletnica: štirideset let v strogem karmelskem redu — v neprestanih molitvah za sv. Cerkve, za domovino, za neumrjoče duše. Jubilarinja je že prisostvovala naročilu tedanjega ljubljanskega knezoškofa dr. Jakoba Missia, ki je pri ustanovitvi samostana dne 12. junija l. 1889, govoril novodošli redovnicam na Selu: »Molite za svojega višjega pastirja in njegove naslednike, za vse duhovnike in za vse zadeve ljubljanske škofije!« Tudi prejšnja prednica č. M. Jožefa Pogačnik, iz znane ljubljanske Pogačnikove rodbine, je obhajala že lansko leto štiridesetletnico svetih samostanskih obljub. Naj bo molitev in življenje obeh č. jubilarinj v strogem karmelskem redu še mnogo mnogo let v pomoč vsem zadevam ljubljanske škofije in vse sv. Cerkve.

Jutri na praznik sv. Jožefa bo v karmelski cerkvi na Selu zjutraj ob pol osmih slovesna sv. maša, ob štirih popoldne pa pridiga in pete litanije sv. Jožefa.

Naše žrtve v Franciji

Crusnes v Franciji.

Malo nas je Slovencev tu v Grinu, komaj 20 po številu. Dolgo časa smo imeli srečo. Toda sredi januarja, takoj po polurnem delu se je smrtno ponesrečil v jami na železni rudi Jožef Kovačič, doma iz Gorice pri Rajhenburgu ob Savi. Siromak je vedno želel, da bo šel za veliko noč domov. Bog je drugače obrnil. Pokriva ga tuja zemlja. Bil je spoštovan in priljubljen. To se je videlo, ko se je veliko ljudi udeležilo njegovega pogreba. Ravno tisti dan je zlomilo desno roko J. Zgoncu, doma od Turjaka na Dolenjskem.

Tatovi zanetili požar

Murska Šobota, 16. marca.

Splošno sočutje vzbuja nesreča, ki je zadela Mariničovo vdovo v Dokležovju. Pred par dnevi ji je požar uničil hišo z gospodarskimi poslopji vred. Goreti je začelo okrog 22 na škedenj. Ker je bilo suho vreme in so bila vsa poslopja krita s slamo, je plamen objel vso streho, preden so ga domači zapazili. Kmalu je prihitelo na kraj požara od vseh strani mnogo ljudi, toda pomoči ni bilo. Plamen se ni dal zatreti in ni odnehal prej, dokler ni vsega uničil in tako spravil obnočje, ki je bil prej bila velika sirota, z družino vred v obupen položaj.

Kako je požar izbruhnil, se ne ve z gotovostjo. Gotovi znaki kažejo, da so ga povzročili tatovi. Neki neznanec so namreč že dva dni pred požarom poskusili srečo pri vdovinih kurah. Imeli so smolo. V hiši so zaslišali ropot in vdova je šla s svetliko ven. Tatove je to prestrašilo. Ker so se bali, da bi jih žena v svetlobi spoznala, je eden izmed njim udaril po svetilki in jo izbil vdovi iz rok. Nato so zbežali. Usodno noč so se najbrž spet vrnili in so zanetili požar ali po neprevidnosti ali iz maščevalnosti.

čolne. Up, da dosežejo kopno zemljo, jim je dajal pogum. Vsak trenutek bi lahko druga eksplozija uničila ladjo.

Noč je legla na nemirno morje. V rešilnih čolnih, ki so bili še vedno z vrvmi zvezani s parnikom, je prezebal moštvo. Ladjin trup so pretresale manjše eksplozije druga za drugo, gorel je vedno svetlejšo. Ob zori je bila »Agnes« vsa samo še ena žareča masa. Prežgale so se vrvi; 55 milj se bilo že do rtiča Horn. V snežnem viharju so se porazgubili čolni. Ameriški parnik »Aryan« je našel enega izmed njih in rešil tako kapitano in deset mož posadke. Vse drugo je pogoltnilo morje.

Po dolgi vožnji se je zasedral parnik »Moreac« v Hamburgu. Moštvo je dobilo dovoljenje, da sme na suho. Zalosten je ostal drugi strojnik na ladji, da preizkusi na povelje zrak v tankih. Skupno s kurjačem sta se podala pod krov. Odprla sta tank, ki že več mesecev ni bil v rabi. Kurjač, orjak, je splezal takoj v odprtino. Ni se zmenil za svarilo strojnika, češ, kaj mi more pokvarjen zrak — njemu, ki stoji v žareči vročini pri kotlu med sikajočo paro. Ko pa je stopil v tank, se je zgrudil na snop in obležal. Prestrašen je buljil strojnik v globočino, glasno klical kurjača po imenu — odgovora ni dobil.

Maloštevilno moštvo, ki je še ostalo na ladji, je prihitelo na kraj nesreče. Najpogumnejši si je opasal vrv. Tovariši so ga spustili v tank. Mala svetiljka je ugasnila, mornar se je onesvestil, še preden je ovil ponesrečenca rešilno vrv okrog pasu. Še drugi je poizkusil:

ALI ŽE POZNATE

uspešno delovanje

DIANA

francoskega žganja

Proti revmi, bolečinam v mišicah, trganju v sklepih, utrujenosti, splošni telesni slabosti, pri krčih v želodcu nekoliko kapljic v vodi ali na sladkorju, za nego grla, zob, las in oči kot primes vodi, pri odraslih in otrocih je najboljšo sredstvo

DIANA FRANCOSKO ŽGANJE

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah. Cena mali steklenici Din 10—, srednji Din 26—, veliki Din 52—.

Pazite na ime »DIANA« in varujte se ničvrednih potvorb!

Ako v lekarni ali v drogeriji ne bi dobili »Diana« francoskega žganja, pošljite Din 50— in prejeli boste z obratno pošto poštno prosto 5 malih steklenic od

glavne zaloge za Jugoslavijo:

JUGOFARMACIJA D. D. ZAGREB

Za Dom služkinj

Ze v letih pred svetovno vojno se je v južnih deželah Nemčije po vojni pa tudi v Avstriji začelo živahno molitvi poselsko vprašanje.

Začela so se snovati društva za služkinje in graditi po mestih številni služkinjski domovi.

Tudi pri nas se je po vojni jelo vedno bolj čutili, kako potrebna je skrb za služkinje. Ljubljana je po prevratu jela rasti. Vedno več novih svežih moči prihaja z dežele vanjo. Poleg tega je vpoštevati resnično bedo, v katero je premnogo slu kinje pahnila devalvazija denarja. S pridnim delom so si bile pritrgele za starost nekaj prihrankov, ki so pa čez noč postali ničvredni papir. Danes s skrbjo gledajo v bodočnost. Kam potem, ko ji odpovedo poslednje moči.

Dalje potrebujejo dekleta gospodinske obrabze. Čas brezposelnosti bi zamogla koristno porabiti. Zato se je že spodbetka, ko se je jela snovati organizacija za služkinje, že mislilo na to; za čas boleznj bolniško zavarovanje, starostno zavarovanje, poselski red in tudi že na lasten dom.

Posebno še na služkinjski dom. Osnovala se je v ta namen posebna zadruga, ki je jela zbirati denarna sredstva. Zadruga je že kupila zemljišče za bodočo zgradbo. Ker pa z zidavo seveda še ni bilo mogoče začeti, se je pod gostoljubno streho Marijinega doma v Slomškovi ulici otvorilo začasno zavetišče za revne brezposelne služkinje, kjer je v teku par let obstojalo prenočišče preko tisoč slu kinj. Otvorila se je v hiši kuhinja, v kateri dobi služkinja, ki je v potrebi, hrano za par dinarjev. Tu je krščanska dobrodelnost opravila že marsikatero dobro delo, ki je javnosti ostalo skrito. Tudi sedaj jih ne bi razkrivali ko bi ne hoteli s tem opravičiti svojega nadaljnjega koraka. To zavetišče postaja namreč pretesno. Služkinje so na svojem številno obiskanem zborovanju dne 2. marca znova izrazile svojo voljo, da mora tudi v Ljubljani v doglednem času stati njih Dom. Z na mestu donešenimi stotaki so dokazale to voljo na najizrazitejši način. Vendar pa se zavedajo, da brez pomoči širše javnosti prepotrben Dom ne more zrasti iz tal.

Zato se zanašamo na gmočno pomoč vseh denarnih zavodov, občin in premožnejših slojev. Zlasti podoželske hranilnice, ki so že v tolikih slučajih za dobre namene nesebično priskočile na pomoč prosimo, naj tega klika ne preslišijo. Naj tudi Ljubljana slovenski hčeri z dežele nudi vsaj to, kar ji nudi celo — mačeha tujina!

par metrov globoko je izgubil zavest. Drago-ceni čas je potekal brez haska; slednjič se vendarle prišli gasilci. S plinovo masko se jim je posrečilo spraviti kurjača na plan. Prišel je ladijski zdravnik; tudi kisikovi aparati ga niso obudili več k življenju.

Strokovnjaki so preiskali zrak v tanku. Rja je razjedala železne stene in porabila kisik; vrvi, ki so ležale na dnu, so razpadale; tvorila se je ogljikova kislina in ogljikov vodik.

Kurjač se je zadušil.

Mirno je bilo morje, ko sta trčila parnik »Chrysis« in »Varnar«. Strahovit je bil sunek, ko sta se zarili ladji druga v drugo. Pet mož posadke »Varnar« je poskakalo na nepoškodovano »Chrysis«.

In kje je ostalo 27 mož?

Šele pred kratkim se je ta dogodek razjasnil. Bili so poteptani, zmečkani, nabodeni od rjovečih podivjanih volov, ki jih je tovoril »Varnar«. Pri karambolu se je podrla ograja, za katero se je nahajalo govedo. Smrtni strah je podivjal sicer mirne rogovilarje in onemogočil vsako reševalno delo. Ni bilo mogoče spustiti rešilnih čolnov ali pa preskočiti na »Chrysis«. 40 minut je divjala čreda volov in zadržala moštvo pod krovom; potem je morje pogoltnilo svoj plen.

Tako torej niso le orkani, snežni viharji, ledene gore in drugi elementarni pojavi edine sile, ki pogubljajo ladje, temveč tovor sam je velikokrat pogubonosen zanje.

Pogubonosni tovari

Bilo je v poletju leta 1923., ko so v Sredozemskem morju moške ribiškega čolna potegnili mreže in usmerili kurs v pristanišče Oran na obali Alžira. Naenkrat so se pojavili pred čolnom mali beli valovi, ki so postajali vedno večji. Krmar, ki je poznal tu morje sto milj daleč naokoli, je vedel, da to ni nikaka pečina ter zato takoj zaobrnil krmilo z energičnim sunkom. Čoln je zavozil v stran. In že se je iz penečih valov vzdignil krov, nato še trup z mahom in algami poraščenega parnika. Ves se je dvignil visoko iz vode, kakor bi se hotel raztegniti, dokler ni s silnim pokom eksplodiral in se, zavrt v oblake, zopet pogreznil nazaj v morje. Les in tramovje je vrglo visoko v zrak. Kos spolzkega in mokrega lesa je treščil v čoln, kos železa je preluknjaj jadro in padel daleč za čolnom v morje. Z grozo v očeh so se spogledali trije moške in smrtni strah jim je spačil obraz. Peneči valovi so še butali ob čoln in ga premetavali, toda dokler se razburkano morje ni pomirilo, niso moške spregovorili niti besedice med seboj.

V pristanišču Oran se je ribičem vse ro-galo. Toda luknja v jadru je jasno pričala dogodek. Domislil se je neki ribič, da se je pred sedmimi leti, to je leta 1916, na tistem kraju potopil holandski parnik »Hivos«. Morje je vdrgnil pogoltnilo svoj plen.

Strašilo je bilo torej resnično. Toda kakšna je bila tista sila, ki je vrgla parnik iz mokrega groba na površino?

Tovor, 2000 ton žita, ki ga je nosila ladja

Prijeti ponarejevalci bonov

Ljubljana, 17. januarja.

Veliko vznemirjenje so povzročile zadnje čase pri ljubljanskih davčnih oblasteh razne afere z 20% boni, ki so jih ljudje imeli še iz zaigrosanja kronskih bankovcev. Pojavili so se namreč ponarejeni boni, oziroma taki boni, na katerih so bile prvotnim številkam pripisane dve, tri niče in nominalni znesek povišan za 100 ali 1000 krat. O odkritju ene take afere smo poročali pred kratkim. Trgovcu Franu Khamu je namreč prodal neki neznanec štiri bone v skupni nominalni vrednosti 45.500 Din. Kham je te bone prodal g. Miru Jankoletu. Finančna uprava je pa ugotovila, da so bili vsi štiri bone ponarejeni. Vse poizvedbe in opis neznanca je kazalo, da je te bone razpečeval po Ljubljani neki bivši gostilničar Viljem Hribar, nazadnje stanujoč v Zagrebu. Policija je pričela poizvedovati za Hribarjem, ki pa je neznano kam izginil. V tej zadevi je nastala te dni nepričakovana sprememba. V soboto se je oglašil pri preiskovalnem sodniku Radeju — Viljem Hribar sam. Dejal je: »Iz časopisov sem zvedel, da me državno tožilstvo preganja s tiralic. Tukaj sem! Ampak jaz bonov nisem ponaredil! Seveda je dal preiskovalni sodnik Hribarja prijeli in zapreti. Hribar trdi, da on bonov ni ponarejal, temveč jih je kupil od dveh drugih, na videz znanih mu moških. Ta dva moška sedaj išče policija, da bi ugotovila vso zadevo do kraja, kako je Hribar prišel do ponarejenih bonov.

Tej aferi zelo podobna, vendar neodvisna od nje, je druga. Dne 8. marca t. l. je finančna direkcija obvestila policijo, da je njej izročil trgovec Ivan Lassar 20% bonseke priznanice, ki pa so ponarejene. Te priznanice so se glasile na ime Kornelije Škerbic, ki je pri žigosanju dobila za 3900 kron priznanico za 780 kron. Ta priznanica pa se je sedaj glasila — na 78.000 kron. Pripisani sta bili nam-

reč dve niči in beseda »Osem in sedemdeset tisoč«. Preiskava je ugotovila tole pot te priznanice: Škerbicin oče jo je prodal Jopisu Egru, Josip Eger — do tu se je priznanica še vedno glasila na 780 kron — trgovskemu potniku Leopoldu Pirnatu, ta jo je izročil brivcu Antonu Turku, ta pa jo je za posojilo 2000 Din zastavil trgovskemu potniku Valentinu Tušku, ki jo je končno prodal za znesek 13.650 Din trgovcu Ivanu Lassanu, ker mu Turk ni hotel vrniti posojila. Aretirani so bili Turk, Tušek in Pirnat ter neki Franjo Brezec, bivši gostilničar, ki se je v Turkovi družbi Tušku izdal za pravega lastnika priznanice in zahteval od nje ves denar, kar ga je še ostalo od prodajne vsote za priznanico, potem, ko si je Tušek odtrgal znesek 2000 Din za posojilo.

Tušek je na policiji kmalu dokazal svojo nedolžnost in da je še sam bil osleparjen pri tem. Zato so bili sodišču izročeni Pirnat, Turk in Brezec. Pirnat je osumljen, da je on ponaredil priznanico. Mož je inteligenten in zna angleški, francoski, italijanski in nemški jezik. Dokazano je, da je Eger prodal Pirnatu več bonov, Pirnat sam pa trdi, da teh bonov ni prenašal v vrednejše, temveč, da jih je le prodal z majhnim dobičkom dalje. Vse vede nje Turka in Brezca, ko sta tirjala Tuška za povrnitev kupnine za bon, pa kaže, da sta vedela o nepristnosti bona. To je tudi v Tušku zbudilo sum, da je bon najbrže ponarejen.

Sedaj so vsi štirje, Hribar, Pirnat, Turk in Brezec zaprti. Če bo komu dokazano, da je skrivaj ponarejanja bonov, gotovo ne uide težki kazni. Glavni krivci — razbrzdani in divja špekulacija, ki se je vršila z boni — pa seveda ne bo mogel biti kaznovan. Špekulantje z boni se bodo mirno veselili masnega dobička, ki so ga naredili, in jim paragraf zaenkrat še ne more do živga. Zaslužili bi tudi.

Predavanja bogoslovne akademije za inteliger c

Predavanja, ki jih je priredila »Bogoslovna Akademija« pred božičem, so bila zelo dobro obiskana. Radi tega priredi »Bogoslovna Akademija« tudi pred veliko nočjo novi cyclus predavanj, ki so dostopna vsem izobražencem.

Predavali bodo:

Dne 20. marca: Prof. Matija Slavič: Vse selje v svetem pismu.

Dne 27. marca: Prof. Janez Fabijan: Dogma in življenje.

Dne 3. aprila: Prof. Lambert Ehrlich: Čudež in njegove potvorbe.

Dne 10. aprila: Prof. Franc Lukman: Četna nedelja zdaj in nekdanj (zgodovina procesije).

Predavanja bodo v prostorih bogoslovne fakultete v »Alojzijeve« L. 26, Poljanska c. 4. — Pričetek točno ob 20 (brez tako zvane akademске četrti). — Vstop prost.

Koledar

Torek, 18. marca: Ciril Jeruzalemski, cerkveni učenik. Edvard.

Novi grobovi

+ V deželni bolnišnici je umrla 17. t. m. gospa Helena Peterca. Pogreb 19. t. m. ob 2 popoldne.

+ V Kamniku je umrla po dolgotrajni bolezni dne 15. t. m. gospa Marija Tramič, roj. Exler, nadučiteljska vdova in posestnica, v 67. letu svoje starosti. Pokojna gospa je bila doma iz znane Exlerjeve rodbine v Kamniku. Pokopali jo bodo na pokopališču na Zalah v torek, dne 18. t. m. ob 4 popoldne.

+ Umrl je v Kočevju trgovec gosp. Alojzij Schleimer. Pokojni je bil radi svojega blagega in tihega značaja obse sponovani in priljubljen.

+ V Celju — Skofja vas je umrla gospa Marija Zlaus. Pogreb bo danes popoldne na vojniško pokopališče.

N. p. v m!

Mala kronika

★ Zdravstveno stanje presvitlega gosp. knezoškofa. Zdravje Presvitlega se stalno boljša. Posledice kapi so docela izginile. Pač pa je visoki bolnik precej oslabil in mora slejkoprej imeti mir. Zdravnik je dovolil, da sme ostati vsak dan nekaj časa izven postelje.

★ Nenavaden rekord. M. Sobota, 15. marca: Da strežijo pri eni hiši naenkrat dvema paroma novoporočencev ni nič nenavadnega. Da bi se naenkrat poročili trije člani ene družine, je že večja redkost. Da pa bi kak oče tekom desetih tednov kar petim otrokom moral skrbeti za doto, je pa že precej nenavadna stvar. Vse to je dočkal Sani Stefan v Radmožančih. Dne 24. novembra preteklega leta so se poročili trije sinovi, pretekli mesec pa dve hčeri. Na ta način je postal Sani Stefan, za katerega svet prej ni vedel, naenkrat slaven.

★ Novosadski občinski svet razpuščen? »Deutsches Volksblatt« iz Novoga Sada poroča, da je ministrski predsednik in notranji minister, general Živković odredil, da naj se število novosadskih občinskih svetnikov zniža od 80 na 36, in je ta odredba že izšla v »Službenih Novinah« ter je že polno močna. Kakor poročajo sedaj, pa se to število ne bo znižalo tako, da bi bilo iz doseganja občinskega sveta izključeni 44 svetnikov, temveč bo

najbrže razpuščen in bodo imenovani vanj novi svetniki. Dosedanji odbori in odseki občinskega sveta se ne sestanajo več.

★ 19 letna detomorilka. Iz Ormoža, 16. t. m.: Zvedavo so se včeraj ljudje ozirali za dvema orožnikoma, ko sta gnila v zapor mlado dekle. »Kaj neki se je pregrešila?«, so se križem vpraševali. Kmalu je povedal neki človek od Sv. Tomaža, kar je slišal od zanesljivih oseb. Detomorilka, Osmuljenka je dekla nekje od Sv. Tomaža, stara komaj nekaj nad 19 let, na prvi pogled je videti še mlajša. Pred približno pol letom je v stranišću povila deca, šele čez par dni je ugotovila, da je bil fantek, ko ga je izveleka iz blata in zakopala ob zidu. Pa se je nazadnje tako spletlo, da je sivar prišla na dan. Komisija je žrtev surovega ravnanja izkopala, mati pa pričakuje pravične sodbe.

★ Koliko Sarajevani pokade. Meseca februarja so Sarajevani pokadili 7369 kg križanskega tobaka, 7.023.100 cigaret, 45.992 cigar, 122.100 komadov cigaretnega papirja — vse vredno 3.276.714 dinarjev 50 par, leta 1929. meseca februarja pa se je pokadilo le za 2.980.472 Din.

★ Tihotapstvo tobaka v Bački. Ze dalj časa se vrši v zgornji Bački tihotapjenje tobaka na veliko. Finančne oblasti so sedaj prišle temu tihotapstvu na sled. Tihotapeci so najprej tihotapili z žganjem, ki je bilo skrivaj žgano. Sedaj pa so finančne oblasti odkrile v Bački Topoli tihotapstvo tobaka na debelo. Finančni stražniki so zasledovali neke ljudi in so pri tej priliki napravili v nekaterih hišah velike preiskave in našli 80 kg finega tobaka. Tobak je bil ves zaplenjen, aretiranih pa je bilo 16 oseb. Vsi bodo kaznovani z globami, potem pa še izročeni sodišču.

★ Velikodušen dar Narodni galeriji v Ljubljani. Ob priliki osemdesetletnice svoje matere gospe Jerice Oblak je daroval njen sin gospod dr. Josip C. Oblak, odvetnik in priznani naš pisatelj, Narodni galeriji vsoto 10.000 Din. Narodna galerija izreka velikodušnem darovalcu svojo najlepšo zahvalo in je želja Narodne galerije, da ta kulturni čin, vreden javnega udeleževanja gospoda darovalca, vzbudi živahno pomemnanje v naši slovenski javnosti v prid prelepe in prepotrebne naprave Narodne galerije v Ljubljani.

★ Kmetijska šola na Grmu sprejme s t. majem 1930 20 učencev v pripravljajni gospodarski tečaj. Ti učenci imajo dnevno po dve uri pouka v šoli, ostali čas se uporabljajo pri vseh delih na šolskem posestvu, dobivajo vso oskrbo na zavodu brezplačno in so pod stalnim nadzorstvom kot redni učenci. Tečaj je priprava za vstop v redno šolo predvsem za one kmečke sinove, ki imajo slabo predizobrazbo iz osnovne šole. Iz tega razloga se opozarjajo vsi kmečki gospodarji, ki žele poslati svoje sinove v kmetijsko šolo na Grm, da v redno šolo, ki se prične v začetku novembra 1930, ne bo sprejet noben prosilec, ki ni dovršil z dobrim uspehom vsaj štiri razrede osnovne šole, če ni prej obiskoval pripravljajnega tečaja. Učenci pripravljajnega tečaja imajo po dovršenem tečaju tudi prednost pri sprejemu v redno šolo v šolskem letu 1930-31 pred vsemi drugimi prosilci in sicer brezplačno mesto v celoletni šoli, ker se v šolskem letu 1930-31 vrši pouk v celoletni šoli in v H. tečaju zimsko šolo. Pogoji sprejema v tečaj so: 1. starost ne manj kot 16 in ne več kot 19 let; 2. dovršena osnovna šola (če tudi le enorazredna); 3. telesna in duševna sposobnost. Prošnjam, kolkovanim z 5 + 20 Din, je priložiti krstni list, domovnico in zadnje šolsko izpričevalo ter jih poslati najpozneje do 15. aprila 1930 ravnatelstvu kmetijske šole na Grmu, p. Novo mesto. — O sprejemu se obveste prosilci takoj po 15. aprila pismeno. Vsa še potrebna pojasnila daje ravnateljstvo.

★ Ne na tujet Rodoljub s Slajerskega nam piše: Z žalostjo in srcu čitamo in gledamo dan na dan, kako se drobci našega itak malega slovenskega naroda izseljujejo v Nemčijo, Francijo, Holandsko, Ameriko itd., da tam v rovih premogovnikov ginevajo, ozir. na ameriških farmah tujim narodom robijo. Naše najboljše delavne moči nas zapuščajo, ker doma ne najdejo dovolj kruha. Kakor se je čitalo, nameravata rudnika v Trbovljah in Kočevju v kratkem zapustiti veliko delavcev, ravnotako tovarna v Vevčah. Te čaka potem neznana usoda v tujini. In vsega tega mi treba! Naša država ima pogovaj za življenje svojih državljanov dovolj! — Banat, okolica mesta Vršac, posebno proli romunski in madžarski moji, ima še velikanske komplekse najboljše zemlje, kar si jo moremo predstavljati, — neobdelane. Kruh, — bel kruh tukaj spi! Crna, rodovitna zemlja čaka samo znano pridnih slovenskih rok! Kolonizacija Slo-

Moj mož ne more na delo, hripav je in močno kašlja — — — — —

Kašelj, hripavost? Na vsak način naj vzame Kresival.

KRESIVAL vedno si priprav če kašljaš al pa si hripav

Ljubljana

Kai bo danes?

Drama: Glavni dobiček. E.
Opera: Glumači B.
Delavska zbornica: Svečana akademija kršč. soc. delavstva v čast Jožetu Gostinčarju. Ob 8. zv. Lekarne: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Molitve za rešitev Rusije

Na praznik sv. Jožefa 19. marca, so v stolnici molitve za rešitev Rusije v tem-le redu: zjutraj spravno sv. obhajilo; ob pol 10 pridiga presvetlega g. škofa-koadjutorja, ob 10 slovesna pontifikalna sv. maša. Popoldne je ob pol 4 skupna ura molitve; ob štirih kratka pridiga, nato slovesne pete litanije sv. Jožefa. Verniki uljudno vabljeni k spravnim in prošnim pobožnostim!

Materinska proslava

Krščansko žensko društvo v Ljubljani vabi na svojo V. materinsko proslavo, ki se bo vršila v ponedeljek 24. marca ob pol 8 zvečer v opernem gledališču.

Sporod: 1. Godbena točka. Svira Radio-orkester.

2. P. Krizostom: Materinski dan, Deklamacija malčkov.

3. Govor prevz. škofa koadjutorja dr. G. Rožmana.

4. Mati in otrok. Slike iz zbirke »Tagore«.

5. Pavčič: Ciciban — Cicifuj. Uspavanka — Muserskij: Iz otroške sobe: V kotu. Poje gospa Pavla Lovšcetova.

6. P. Krizostom: Mati vseh mater, Deklamacija Marjan Breclj.

7. Brahms: Zvesta ljubezen. — Adamič: Jezdec. Uspavanka. Poje operni pevec g. Gostič.

8. P. Krizostom: Boj za mamico, otroški prizorček v dveh dejanjih. Pevske točke je uglašil dr. A. Dolinar.

V odmorih igra Radio-orkester. Režijo vodi g. prof. Sest.

Vstopnice se dobe od srede dalje v trafikci Uniona in sicer po običajnih dramskih cenah.

○ Rusko odlikovanje župana dr. Puca. V ponedeljek 17. marca 1930 popoldne je izročila deputacija ruskega Rdečega križa v Ljubljani, obstoječa iz g. Jenkove ter univ. profesorjev ing. Trosta Dimitrija ter ing. Kopilova Aleksandra v Ljubljani, ljubljanskemu županu dr. Pucu častni znak Ruskega rdečega križa, ki mu ga je podelila glavna uprava te humanitarne organizacije v Parizu kot priznanje za njegovo pomoč ruskim emigrantom.

○ V. Materinski dan priredi Kršč. žensko društvo 24. t. m. ob pol 8 zvečer v opernem gledališču. Sporod bo zelo pester. Slavnostni govor bo imel prevz. škof koadjutor dr. G. Rožman. Naša priljubljena pevka ga. Pavla Lovšcetova nam bo zapela nekaj pesmi. Sodeluje tudi operni pevec g. J. Gostič, g. Marjan Breclj. Naši malčki pa bodo igrali P. Krizostoma: »Boj za našo mamico«, katero je uglašil g. dr. A. Dolinar. Na programu so tudi slike iz zbirke »Tagore«. Pričakujejo, da se cenjeno občinstvo udeležijo tega večera, da dostojno proslavimo sponi naših mater. — Odbor.

○ Vreme v Ljubljani je bilo včeraj oblačno, včasih jasno, včasih je tudi snil dež. Vendar je bil dan lep. Najvišja temperatura 13,4° C. Barometer 755,8.

○ Mali viomi se v Ljubljani silno množe. Največ vlovov, prijavljenih zadnje čase, se je dogodilo na robu mesta, v male hiše ali barake. To bi se dalo razložiti s tem, da so ljudje sedaj spomlad, večinoma pri poljskem delu, kar izrabljajo nepoštenjakoviči. Veliko seveda ne najdejo v teh hišicah. Zadnja dva dneva je bilo policiji prijavljenih kar pet takih vlovov, od katerih pa noben ne dosega vrednosti 200 Din.

○ Drva premog, koks kupujte pri družbi »Kurivo« na Balkanu, tel. 3434.

○ Klanec pri dolenskem kolodvoru. Pišejo nam: Kos ceste od dolenskega kolodvora do Dolenske ceste v daljavi 50 do 60 m ima skoraj cele 4 m vzpona oziroma padca, to pa je za živino s težko naloženimi vozovi le prehudo in skrajni čas je, da bi se merodajni faktorji za to malo pobrigali, da bi živina v tem hudem klanecu ne bila vsak dan tepena in mučena. Kot pasant sem si ogledal ves teren okoli dol. kolodvora, kje bi se dobil pripraven prostor za izvoz iz skladišča tega kolodvora. Izvozna cesta bi se dala napraviti prav z malimi stroški, in sicer naravnost od skladišča Dol. kolodvora proti državni cesti, ki ne bi imela niti 10 cm vzpona ali padca. Požeželske občine se v novejšem času zelo trudijo, da klanec odpravljajo. Merodajni faktorji naj bi si blagovestili to izvozno cesto ozir. klanec ogledati in potrebno ukreniti, da bo živina tovar s kolodvora vozila po ravni in ne v klanec.

Nesreča ne počiva

— Sreča v nesreči! Od Sv. Lovrenca na Pohorju: V petek zvečer bi bila skoro doletela večja nesreča g. Ljaja Vimerja. Okrog sedmih zvečer so se vnele saje v dimniku, ko je pihal zelo močan južni veter, ki je raznašal iskre iz gorečega dimnika po domači in sosednih lesenih strehah. Ker pa so ogenj takoj zapazili ter je prišla hitro pomoč, se je posrečilo ogenj lokalizirati, sicer bi bile strašne posledice. V nevarnosti bi bil ves spodnji trg. Prihitela je tudi požarna bramba, ki pa ni stopila v akcijo. Skoda je malenkostna. Ravnotako se jim je godilo tudi na Celebrautovi hubi v Rdečem bregu, kjer je bila ravno taka nevarnost, ter se jim je v tem hudem vetru tudi posrečilo pogasiti. Bog nas varuj ognja!

DIŠAVE SLON

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske kaži v naše telo. Zato nudijo **NAJBOLJŠE VARSTVO** proti prenosu nalezljivih bolezni dihalnih organov okusne ANACOT-pastilje dr. Wanda. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

Svilene nogavice

Ne morete se jim načuditi! Znamka G. B. L. je kvaliteten pojem! Le ona, ki jih nosi, ve, kako čudovito se te nogavice nosijo in pero. G. B. L. nogavice držé... držé... držé... so enostavno neraztrgljive! Kupite G. B. L. nogavice v 36 novih francoskih barvah, od najnežnejše blond rose do do najnovejše creole - v vsaki boljši trgovini.

Maribor

Mariborski okrajni cestni odbor ima svojo prihodnjo sejo v petek dne 21. marca ob 8 zjutraj v posredovalnici na Koroški cesti 26. Na dnevnem redu so sledeče točke: poročilo načelnika; poročilo o spremembah okrajnega cestnega proračuna za l. 1930; pravilnik za poslovanje okrajnih cestnih odborov v območju Dravske banovine; izvolitev blaginjaka; zgradba mostu čez Dravo pri Zg. Dupliku in druge zgradbe; sklepanje o razpisu gramoza za l. 1930; porazdelitev poslov in delokroga posameznim članom okrajnega cestnega odbora; predlogi za likvidacijo okrajnega zastopa; rešitev raznih prošelj in vlog; posojilo in slučajnosti.

Jožefove sejmarije v Studenci pri Mariboru opozarja gremij trgovcev za mariborsko okolico, da prinesejo svoje obrtne liste seboj, ker se bo jutri vršila na lico mesta stroga kontrola. Vsakemu sejmariju, ki nima obrtnega lista, se bo obratovanje zabranilo.

Mariborski vojni invalidi so na svojem nedeljskem obnem zboru, o čemer je poročal že včerajšnji »Slovenski list«, izvolili sledeči odbor: Franjo Geč, predsednik; Anton Golež, Martin Pravdič, Drago Trtnik; Franjo Belle, Josip Kolaric, Ludovik Strohmajer ter Jožef Veršič odborniki. V nadzorni odbor: Jakob Sitter, Ignacij Opeka, Alojz Komelj, Leopold Tovornik in Stefan Baumkirchner. Za delegata pa Franjo Geč in Anton Golež. K poročilu v včerajšnjem »Slovenskem listu« dodajemo, da je Združenje vojnih invalidov izplačalo v pretekli poslovnici dobi podpora v znesku 7005 Din.

Mariborski šport. Jutri gostuje v Mariboru SK Olimp iz Celja, ki se s l. SSK Mariborom spoprime na igrišču v Ljudskem vrtu. Pričetek tekme ob pol 15. uri.

Trgovskega gremija za mariborsko okolico redni letni občni zbor bo dne 23. t. m. ob 13. uri v Gambirnovi dvorani. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi volitev načelnika.

Delu slava, delu čast. Na nedeljskem obnem zboru tukajšnje krojaške zadrage, ki se ga je udeležilo članstvo polnoštevilno, so prejeli v znak posebnega priznanja ob redkem jubileju dela spominske diplome Anton Kosar, ki obhaja 40 letnico mojstrstva in obenem 10 letnico, odkar posebično ter požrtvovalno načeluje zadrugi, nadalje Marija Koler, ki je že 43 let šiviljska mojstrica, ter Franc Lepej, ki tudi obhaja 40 letnico mojstrstva. Načelnik zadrage Kosar je prejel ob tej priliki krasno spominsko darilo, ki mu ga je ob jubileju poklonil odbor. Slavljenci so prejeli od svojih tovarišev, oziroma tovarišice številne čestitke, katerim se tudi mi v imenu javnosti pridružujemo.

Na delovnem trgu. Zaposlitev dobi preko tukajšnje Borze dela: 10 sezonskih delavcev, 10 majarskih in vinarjskih družin, 19 hlapcev, 3 pastirji, 1 opekarjski mojster, 4 avtogenski varilci, 2 cirkularista, 1 mizar, 1 sedlar, 1 tapetnik, 2 kurjača, 3 čevljarji, 1 pleskar, 1 tesar, 1 fotograf, 1 slaščičar, več vajencev (kleparske, kovaške, sodarske, čevljarске, krojaške, pekarske in silarske stroke), 2 kuharici, 15 služkinj, 2 postrežnici, 2 varuški, 1 bolnišnica postrežnica in 1 plačilna natakarka.

Velike važnosti za mariborske gospodinjice bodo predavanja o kuhi s plinom, ki jih priredi mestna plinarna v dnevi od 20. do 22. t. m. v dvorani Zdravne gospodarske banke; pričetek predavanj, ki jih bo imela učiteljica tvrdke Prometeus iz Nemčije, v omenjenih dneh ob 15. uri. Predavanja so združena z razstavo plinskih aparatov.

Iz društva hšinskih posestnikov. Društveno tajništvo je prevzel g. A. Novak. Tajništvo zopet redno posluje ter se istotam dobe najemniške knjižice.

Knjigovodski tečaj za mariborsko okolico. Prvi knjigovodski tečaj za trgovske podjetnike in pomočnike skupno z gostilničarji in gostilničarskim nastajanjem, se je otvoril dne 18. februarja v prostorih tukajšnje trgovske akademije ter se bo v kratkem zaključil, tako da se bo drugi trgovsko-gostilničarski tečaj za mariborsko okolico vršil lahko takoj po velikonočnih praznikih. Prijave je vložiti lahko v zadrugi pisarni gostilničarske obrtne zadruge za mariborsko okolico ali pa pri trgovskem gremiju. Učnina znaša za mojstre 100 dinarjev, za pomočnike pa 50 dinarjev.

Brezposelnost na mariborskem delovnem trgu: Dela je iskalo v času od 9. do 15. t. m. pri tukajšnji posredovalnici dela 178 oseb; prostih službenih mest je bilo 152; delo je dobilo 109 oseb, odpotovalo jih je 21, odpadlo 150. V evidenci je bilo koncem tedna 845 oseb.

Delavsko prosvetni večer je drevi ob 20. uri v dvorani Zdravne gospodarske banke. Večer prireja na predvečer delavskega praznika mariborska ekspozitura Jugoslovanske strokovne zveze.

Sprememba repertoarja v mariborskem gledališču. Prvotno je bilo predvideno gostovanje gđ. Marice Lubejeve v četrtek, 20. t. m. za ab. C., ker pa gđ. Lubejeva pride samo lahko v torek, zunanji abonenti reda C pa žele izključno v četrtek, se bo uprava mariborskega gledališča obrnila na zagrebško upravo, da bo gostovanje gđ. Lubejeve vsaj drugi četrtek, 27. t. m. Gostovanje Marije Lubejeve v »Taktir« v starih časih v torek 18. t. m. velja za ab. B. Abonma A pa dobi v četrtek, 20. t. m. »Našega gospoda župnika«.

Poučno potovanje v sveto deželo. Društvo »Putnik« v Belgradu priredi v času od 9. do 29. aprila t. l. poučno potovanje v orient! Obiskali se bodo Carigrad, Damask, Haifa, Nazaret, Jeruzalem, Betlehem, Jordan, Kairo, Aleksandrija in Atene. Potni stroški bodo znašali za drugi razred Din 14,100, za tretji razred Din 10,500. Prospekti

in priglasili v potovalni pisarni »Putnik« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35.

Podružnica Slovenčeve uprave cenjene naročnike, trafike in odjemalce II. okraja, magdalenkega predmestja in Studence pri Mariboru v ljudo no prosí, da za kratek čas nekoliko potrpijo v slučaju, da ne bi dobili list redno dostavljen, ker so raznasalci novi, oziroma iz poslovnih razlogov zamenjani.

Crni plakati, ki oznanjajo koncert znamenitih »Negro Revellers« (The Utica Jubilee Singers), vzbujajo v Mariboru splošno pozornost. Koncert bo kot znano dne 24. t. m. ter so na sporedu izključno zamorske pesmi, ki jih bodo črnci odpli deloma v svojih originalnih nošah. Pestrost programa bo povzdignil še solo na znanim instrumentu »banjo« in pa dejstvo, da bo tudi za klavirjem sedela črнка miss Marguerite Hall. Za vstopnico se je treba požuriti.

Celje

Sprememba v prosvetnem programu. Iz važnih tehničnih razlogov se za nedeljo dne 23. marca napovedana materska proslava vrši šele v nedeljo dne 30. marca popoldne. Poleg govora pisatelja Silvina Sardenka ter petja bo na sporedu proslave uprizaritev francoskega mirakla »Trosila bom rože...«, ki je doživel prošlo nedeljo z njim mariborski Ljudski oder v Mariboru sijalen uspeh. V nedeljo dne 23. marca bodo Krekovi na odru Narodnega doma ponovili Freudreichove »Graničarje«. V ponedeljek dne 24. marca ob 8 zvečer pa se bo vršilo v veliki dvorani celjskega Narodnega doma protestno zborovanje zoper preganjanje kristianov v Rusiji. Predaval bo s pomočjo skioptičnih slik profesor g. Jan Šedivy iz Maribora. Govorili bodo še drugi, pel pa bo pevski zbor Katol. prosv. društva v Celju. Vstopnine ne bo.

Občinske dejatve po spremenjenem mestnem proračunu. Prošlo nedeljo smo poročali o poteku občinske seje z dne 14. t. m., na kateri so razpravljali na zahtevu finančnega ministrstva ponovno o mestnem proračunu. Končni primanjkljaj spremenjenega proračuna znaša 2,835,182 Din, ki bo deloma krit s sledečimi občinskimi dajatvami: 1. s 30% obč. doklado na drž. zemljarino, t. j. na podlagi 13,400 Din, kar bo neslo 4020 Din; 2. s 30% doklado na drž. zgradarino, t. j. na podlagi 493,800 Din, kar bo dalo 148,140 Din; 3. s 30% obč. doklado na obč. pridobnino, t. j. na podlagi 849,900 Din, kar bo dalo 254,970 Din. — Te doklade so odmerjene z ozirom na zahtevo fin. ministrstva, ki hoče imeti na vse drž. direktne davke nanašajoče se doklade odmerjene z enako odstotno stopnjo. — 4. S 150% obč. doklado na družbeni davek, t. j. na podlagi 80,000 Din, kar nosi 120,000 Din. Ta odmera je pravična z ozirom na to, da družbe povzročajo znatno večje izdatke mestni občini kot pa posamezniki, tako zlasti glede šol, prometa in higijene. — 5. Z obč. doklado na vino, ki bo znašala 1,25 Din od litra. Spilo se bo predvidoma 4800 hl, od česar bo mesto tedaj prejelo 600,000 Din. — 6. Z 8% najemniškim vinarjem, ki bo vrge predvidoma 510,000 Din. — 7. S samostojnimi občinskimi dokladi. Na pivo je bil določen 1 Din od litra, kar bo dalo 300,000 Din. Od 500 steklenic šampanja in finih vin, za katere znaša doklada 25 Din na liter, bo občina kasirala 20,000 Din. Od 1950 steklenic (buteljk) navadnega vina, za buteljko znaša doklada 4,13 Din, bo steklo v mestno blaginjo 28,050 Din. Od žganja in podobnih pijač dobi mesta občina 40,000 Din. Užitina na meso bo vrgla 76,000 Din. 9. Občinske takse morajo nesti 40,000 Din. 10. Iz naslova občinske cestne naklade pričakuje mesto 320,000 Din. 11. Kartopirci bodo morali plačati 10,000 Din. 12. Na tržnih pristojbinah se bo inkasiralo 115,000 Din. Tako bo končni primanjkljaj znašal še vedno 133,902 Din, o kritju katerega pa smo že poročali.

Ptuj

Masarykova proslava. V soboto zvečer je Jugosl.-českoslovaška liga priredila v Glasbeni Matici českoslovaško 80 letnico Masaryka. Proslave se je udeležil tudi českoslovaški konzul iz Ljubljane g. dr. Rešl. Na kolodvoru je gospoda konzula pričakovala množica občinstva in predstavniki vseh tuk. oblasti z gosp. okrajnim glavarjem vladnim svetnikom dr. Vaupotičem na čelu. Mestno občino je zastopal g. župan Brenčič in pozdravil gospoda konzula v imenu mesta.

Pri dobro obiskani proslavi se je najprej odpele českoslovaška in naša himna. Nato je g. dr. Salaman pozdravil občinskega zastopnika nam bratske države. O Masarykovem življenju ter o njegovem delovanju na znanstvenem, kulturnem, gospodarskem in političnem polju, je predaval g. dr. Reisman iz Maribora, zatem se je pod vodstvom g. prof. Sedlbauerja odpele par slovskih pesmi. Moški zbor je zaključil proslavo s »Hej Slovani«. Še prej pa se je gospod konzul zahvalil na počaščenju predsednika Masaryka.

Smrtina kosa. Pred dnevi se je obstrlel v glavo g. Ivan Leber, posestnik in lovski paznik iz Placarskega vrha ob. Janežovič. Obstrlel se je v glavo in šibre so mu strahovito popačile obraz. Prepeljan je bil v tukajšjo bolnico, vendar pa ni bilo več rešitve in je v soboto ob 7 zvečer podlegel ranam. Zapušča ženo in sedem nepreskrbljenih otročičev.

Trbovlje

Čebelarji V nedeljo, 30. marca, se vrši v Hrastniku pri uljaku g. Jenkota celodnevni čebelarjski tečaj o kuhi voska in izdelavi umetnih satnic. Vsak čebelar naj prinese voščene seboj, da se mu bodo pretopile voske, in če hoče, se mu napravijo tam iz voska tudi umetne satnice. K tečaju se vabijo vsi čebelarji.

Vsak posestnik in delavec ima rad svoj vrt lepo obdelan, ne pomisli pa, da imamo radi tudi lepe ceste in pota. Zato nikar ne metajte kamenja in raznih odpadkov z vrtov na ceste.

Podbrezje

V naši fari se nahaja prijazen griček Tabor z mično božjepotno cerkvico na njem, podobno kot Homec pri Kamniku. — Ime je ostalo še iz turških časov in je cerkev še danes obdana od treh strani s starim močnim obzidjem iz tedanjega časa.

Vsako leto na dan sv. Jožefa se zbere na tem gričku mnogo ljudstva ob 10 k sv. maši od blizu in daleč (iz Dupelj, Krizev, Tržiča, Kovorja, Ljubna, Dobrave, Kropce itd.). Pogled na to množico je zelo zanimiv. Enako je krasen razgled z griča po lepi Gorenjski.

Ne mučite svojih otrok z ribjim oljem, ampak dajajte jim

JEMALT

Jemalt se more dajati v vseh slučajih, kadar je potrebno jemati ribje olje. Dobiva se v vseh lekarnah.

Likvidacija kronskih priznanic

Ljubljana, 17. marca 1930.

Danes je potekel zadnji dan za likvidacijo tkzv. bonov, t. j. priznanje za odtegljaj 20% ob priliki zamenjave kron v dinarje. Po novem zakonu o likvidaciji so jih sprejemale davčne uprave za plačilo davčnih zaostankov do leta 1928. Kakor smo že svoječasno pisali, jih je bilo na slovenskem ozemlju za ca. 50 milijonov kron, istočasno pa so znašali davčni zaostanki do konca leta 1928, nad 44 milij. Din. Zato je bilo pričakovati, da se bo največji del teh bonov dal vnovčiti v Sloveniji, zlasti se zaradi tega, ker je velik del, katerega cenijo na 10 milijonov kron, prišel že zdavnaj iz rok lastnikov (izguba, plačilo davkov prej itd.), tako da je ostalo ob razglasitvi zakona bonov za vnovčenje še za kakih 10 milijonov Din

Naše elektrotehnično gospodarstvo

Zveza industrijcev v Ljubljani je prevzela nalogo, da izdela zakonski projekt o elektrotehničnem gospodarstvu ter o izkoriščanju vodnih sil. Zveza je že dalj časa delala na teh predlogih in se je tudi 11. t. m. vršila pri njej tudi konferenca vseh zainteresiranih faktorjev glede končne redakcije teh zakonskih načrtov. Zborovanje, katerega so prisostvovali tudi zastopniki interesov iz cele države, je vodil g. dr. M. Vidmar, glavni referat pa je podal dr. E. Eberl, navajajoč smernice in najvažnejše določbe novega zakonskega načrta. Izmed modernih zakonov je našim razmeram še najbližji avstrijski zakon, katerega bi se bilo treba v prvi vrsti držati. V debati se je zlasti obravnavalo vprašanje, ali se naj elektrarnam daje privilegij za oskrbo krajevno omejenega ozemlja. Zastopniki Zveze električnih podjetij bodo v Belgradu poročali ministrstvu o delu Odseka elektrarn pri Zvezi industrijcev v Ljubljani, kakor tudi o osnovah zakonskih projektov, katere je konferenca soglasno odobrila. Čim bo besedilo zakonskega projekta dovršeno, se bo vršila tozadevna redakcijska konferenca v Zagrebu.

Obrtna banka, Ljubljana, izkazuje v l. 1929. povišanje vlog na knjižice od 4 na 4,67 milj., dočim so tekoči računi nazadovali od 5,9 na 5,7 milj. Din, nadalje se je zavod manj posluževal bančnih kreditov, kar se vidi iz zmanjšanja upnikov od 2,5 na 1,27 milj. in si je nasprotno celo ustvaril znatno dobiroimetje pri bankah (0,857 milj.). Med krediti se opaža izločitev onih, ki so bili bolj osebnega značaja in ne obrtno-trgovskega. Pri skoro neizpremenjenem donosu je ostal tudi čist dobiček na lanske višini 110,000 Din (107,000) in dividenda ostane 5% (glavnica 2 milj. Din.).

Zivljensko zavarovanje. Po podatkih iz leta 1927, je bilo pri 19 zavarovalnicah v naši državi izdanih 99,231 police z zavarovano vsoto nad 2 in pol milijarde Din; od tega odpade na tuje zavarovalnice 38,251 police z glavnico 1167 milj. in na mešane zavarovalnice 26,217 police in 644 milj. in na čisto domače družbe 34,763 police z glavnico 636 milj. dinarjev. Na 1 prebivalca odpade torej 190 Din, v Švici pa 5700 Din, v Bolgariji 213 Din, v Avstriji 1500 Din, v Romuniji 183 Din, v Španiji 590 Din, v Italiji 859, na Madjarskem 559 Din, v Uniji 46,700 Din, v Švici n. pr. je že zavarovan vsak peti prebivalec, pri nas pa pride na 120 prebivalcev 1 zavarovanec.

Dobave. Strojni odd. ljublj. žel. ravn. sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 400 kg barve; do 21. t. m. pa glede dobave 1 pisalnega stroja in 1 računskega stroja. — Gradbeni odd. sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 500 kg oljnatega minija in raznega krovskega materiala, 700 m² drobljenega gramoza, raznega lesa, 32,000 komadov zidne opeke. — Prometno-komercialni odd. sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave stoletov. — Delavnica drž. žel. v Mariboru sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 15,000 kg okroglega železa; do 28. t. m. pa glede dobave brusnih plošč. — Ravn. drž. rudnika Kakanj sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina. — Ravn. drž. rudnika Breza sprejema do 27. t. m. ponudbe ponudbe glede dobave 30 kg usnja in 900 kg pocinkane pločevine. — Ravn. drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 3. aprila ponudbe glede dobave 1100 komadov hrastovih pragov. — Ravn. drž. rud. podjetij v Sarajevu sprejema do 8. aprila ponudbe glede dobave 500,000 komadov kapsul. — Dne 5. aprila se bo vršila pri komandi mornarice v Zemunu ofert. licitacija glede dobave večje količine različnih olj, bencina, petroleja, konsistentne masti ter glede dobave bombaža za čiščenje; dne 8. aprila pa glede dobave 111,900 metrov različnega platna. — Dne 26. t. m. se bo vršila pri Ekonomskem oddelku ministrstva v Belgradu ustmena licitacija glede dobave 50,000 novih vreč iz jute; dne 28. t. m. pa glede dobave 1 milijon kg ovs. — Dne 29. t. m. se bo vršila pri gradbenem oddelku saraj. žel. ravn. ofertalna licitacija glede dobave raznih barv v prahu in firneže.

Dobave. Strojni oddelk ljublj. žel. ravn. sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 275 kg bakrene žice in 730 kg matic. — Ravn. drž. rudnika Velenje sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 400 m pocinkanih vodovodnih cevi, 1500 komadov zveznih kosov za cevi in 1000 kg kotnega železa. — Ravn. drž. rudnika Kakanj sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 3000 kg mila; do 25. t. m. pa glede dobave 500 zavitkov čaja, 1200 kg namiznega olja, 2000 kg kave. — Dne 19. t. m. se bo vršila pri intendanturi komande savske div. obl. v Zagrebu licitacija glede dobave 15,918 m³ drv. — Dne 22. t. m. se bo vršila pri delavnici drž. žel. v Zagrebu licitacija glede dobave 100 komadov mazalje; dne 24. t. m. pa glede dobave materiala za izdelovanje karbidnih svetilk.

Dobava mesa. Dne 20. marca se bo vršila pri intendanturi kde drav. div. obl. v Ljubljani licitacija glede dnevne dobave mesa za čas od 1. aprila 1930 do 31. marca 1931.

Oddaja krovskih in kleparskih del. Gradbeni oddelk ljublj. žel. ravn. sprejema do 21. t. m. ponudbe glede oddaje krovskih in kleparskih del pri popravilu streh v območju prog. sekcij Ljubljana gl. pr., Ljubljana gor. kol. in Zidani mosti.

Oddaja betonskih del. Gradbeni odd. ljublj. žel. ravn. sprejema do 21. t. m. ponudbe glede oddaje del za napravu betonskega rezervoarja za olje pri postajnem posloppu postaje Skofja Loka.

Borza

Dne 17. marca 1930.

DENAR

Napram preteklemu tednu so danes devizni tečaji ponovno nazadovali razen Curiha, ki je kakor običajno ostal neizpremenjen. Promet je bil srednji in je Narodna banka intervenirala v vseh zaključenih devizah z izjemo Trsta, kjer je bilo zaključeno privatno blago.

nominalne vrednosti. Povpraševanje za te bone je stalno naraščalo in je v soboto njih tečaj presegel že 92% (o gibanju tečajev smo naše čitatelje stalno informirali).

Skupno je bilo v celj državi za ca. 230 milij. kron 20% bonov, Uprava »Merkurja« pa je imela v teh bonih prometa nad 15 milij. Din, torej nad četrtino vsote in je bila gotovo najjačji interesent na trgu.

Zaenkrat še nimamo podatkov o tem, koliko bonov se je vnovčilo v mesecu marcu, pač pa za januar in februar. Tako se je v januarju vnovčilo za 1,323,446.41 Din 20% bonov ter za 750 Din priznanje vojne škode, v februarju pa za 2,795,555.92 Din bonov in za 182,696.35 Din priznanje vojne škode. Ti podatki obsegajo teritorij ljubljanskega finančnega ravnateljstva.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam. 2270.50 bl., Berlin 1348.75-1351.75 (1350.25), Brusel 789.37 bl., Budimpešta 990.03 bl., Curih 1094.40-1097.40 (1095.90), Dunaj 796.04-799.04 (797.54), London 275.87-276.67 (276.27), New York 56.505 bl., Pariz 221.54 bl., Praga 167.39-168.19 (167.79), Trst 295.35-297.35 (296.35).

Zagreb. Amsterdam 2267.50-2273.50, Berlin 1348.75-1351.75, Brusel 789.37-792.37, Budimpešta 988.16-991.16, Curih 1094.40-1097.40, Dunaj 796.04-799.04, London 274.87-275.67, New York 56.405-56.605, Pariz 220.34-222.34, Praga 167.39-168.19, Trst 295.383-297.383. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal danes na zagrebški borzi 6,130,000 Din.

Belgrad. Amsterdam 2267.50-2273.50, Berlin 1348.75-1351.75, Brusel 787.87-797.87, Budimpešta 988.53-991.53, Curih 1094.40-1097.40, Dunaj 796.04-799.04, London 274.87-275.67, New York 56.4050-56.6050, Pariz 220.54-222.54, Praga 167.39-168.19, Milan 295.50-297.50.

Curih. Belgrad 9,1275, Amsterdam 207.20, Atene 6.70, Berlin 123.19, Bruselj 72, Budimpešta 90.30, Bukarešt 3.07, Carigrad 2.225, Dunaj 72.76, London 25.115, Madrid 64.50, New York 516.58625, Pariz 20.21, Praga 15.31, Sofija 3.745, Trst 27.055, Varšava 58.075, Kopenhagen 138.30, Stockholm 138.70, Oslo 138.30, Helsingfors 13.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12,59625 (valuta) 13,3725.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendence za vojno škodo in dolarske papirje je bila čvrstjeja in so se tečajji vojne škode nvrstili, dočim je v teku sestanka postalo 7% Blerovo posojilo slabše. Tržišče bančnih papirjev je živahnost, med industrijskimi papirji je bil čvrstjeja Slaveks ter Trboveljska, nadalje je bil čvrstjeja Jadr. plovidba.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 96 bl., 7% Bler. pos. 84.50 bl., Celjska 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastedion 850 den., Kred. zavod 160 den., Strojne 75 den., Veveč 132 den., Stavbna 50 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše 250-290.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. posojilo 84-85, agrari 51 den., vojna škoda ar. 417.25-417.50 (418), kasa 417.25-417.50 (417, 418, 417.25), IV. 418-419.50 (418), V. 418-421, VI. 420.50-521, XII. 423-425 (425, 424.75, 423.75), 8% Bler. pos. 94.25-95 (94.25), 7% Belr. pos. 83.625-83.875 (84.50, 83.75), Bančne delnice: Hrvatska 50-52 (50), Poljo 65.12-66, Kreditna 101-105 (101), Union 189-190 (190), Jugo 88-89 (88-88.50), Lj. kreditna 125 den., Narodna 8300-8370, Obrtna 36 den., Prastedion 850, Srbska 165 den., Zemaljska 137-138 (138), Industrijske delnice: Nar. žum. 39 bl., Gutmann 185-190, Slaveks 75-76 (75), Slavonija 200 den., Danica 108-115, Pivara Sar. 180 den., Drava 207-315, Sečerača Osjek 385 bl., Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 190 bl., Brod. vag. 105-110, Union 140 bl., Veveč 125 den., Isis 21-25, Ragusea 430 den., Jadr. plov. 489-490 (485, 490), Trboveljska 464-468 (465, 470).

Belgrad. Narodna banka 8336 (8), 7% invest. pos. 84.50 (79,000), agrari 52, vojna škoda 417-418.50, III. 418-419, IV. 422 (100), 4½% renta iz 1909 510 (10), Rdeči križ 42.50.

Dunaj. Podon. savska-jadran. 88.25, Wiener Bankverein 20.95, Creditanstalt 51, Escompteges 169.75, Union 25.75, Aussiger Chemische 208.70, Ruše 33.25, Slavex 9.50, Mundus 167.10, Alpine 34.75, Trboveljska 57.10, Leykam 5.50, Rima Murany 109.25.

Les

Povpraševanje je za 2 v. oglja, več vagonov oglja canello, 5 v. dragov smreka-jelka-bor 8-10 cm prem. 4-8 m, 2400 kom. rez. remelnov 8-8 cm od 2.53 m, hrast, buk.

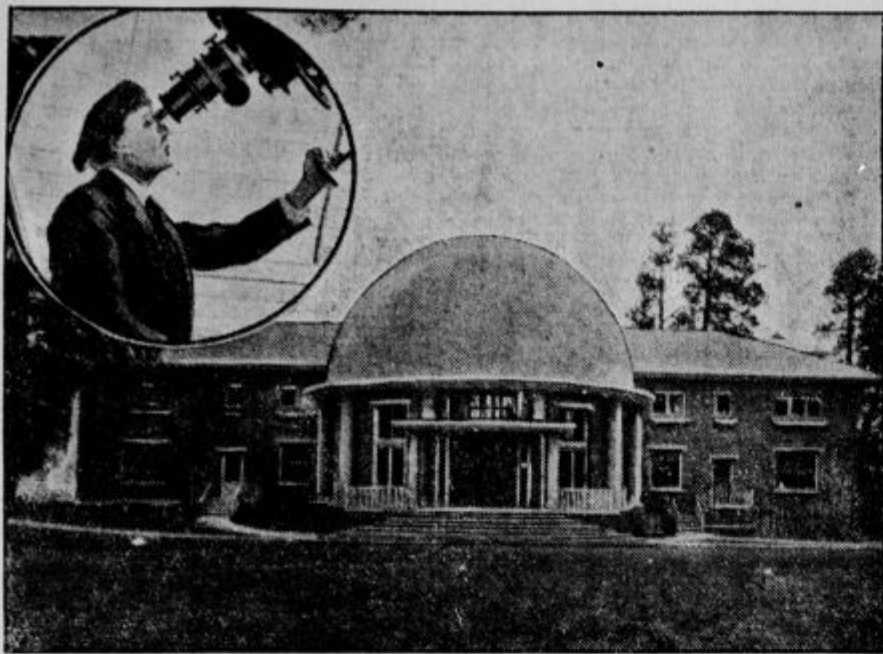
Ponuja se: 100 m³ hrast. neobrobli. plohov 90, 110, 130 mm, od 2.50 m in 25 cm dalje, nadalje borovina raznih dimenzij in mehki les (smreko), stavbni les (trami), hrastovina, boules od 35 cm dalje, 3 m, 70, 80, 100 in 120 mm, hrastove podnice 2.65, 2.85 m, 41, 41, 51 mm 18-30 cm frize 25-60 cm, 25 mm, 5, 6, 7, 8, 10 cm.

Žito

Prijaznejša tendence na svetovnem žitnem trgu je zapustila tudi pri nas doma ugodnejše posledice. — Povpraševanje po blagu se je povečalo in kupčija je precej živahna, vključv temu, da so mnogi kupci dobro založeni z blagom. — Cene so stalne, vendar s tendenco navzgor zlasti pri boljši bački pšenici.

Ljubljana. Vse samo ponudbe slov. post. plač 30 dni, dob. prompt, ml. tar. Pšenica be. 0 kg 2% 252-255.50, 78 kg 247.50-250, 77 kg 242.50-245, rž 72-73 kg 2% 195-197.50, koruza um. suš. 102.5-165, nav. vozn. 170-172.50, času pri. suha kval gar. 145-147.5

Odkritje devetega planeta

Zvezdarna Lowell v Arizoni, kjer se je posrečilo odkriti novi transneptunski planet. V krogu na levi zvezdoslovec Percival Lowell, ki je ta planet pred leti napovedoval, pa ga radi nedostatnosti takratnih sredstev ni mogel ugotoviti.

Brzobjavka iz Newyorka poroča, da so v observatoriju Lowell v Flagstaffu (Arizona) odkrili nov, deveti planet našega solnčja. Ta kratka brzobjavka nam prinaša vest, ki je prava astronomska senzacija. Odkar sta Francoz Leverrier in Nemec Galle odkrila planet Neptun, ni bilo na ozvezdju nobenega odkritja, ki bi prišlo tako iznenada, kakor sedaj posrečeno odkritje devetega velikega planeta našega solnčja. Uprav zato, ker to odkritje vpliva tako presenetljivo, bodo znanstveni krogi to vest sprejeli precej skeptično. Od konca svetovne vojne se je že trikrat poročalo, da so odkrili ta transneptunski planet, in velika senzacija se je vedno razkrila kot pomota. Ker pa gre toplot za komunikacije zvezdarne v Flagstaffu, ki je skoro najboljša opremljena observatorij sveta, je to poročilo gotovo bolj verjetno, kakor so bila dosedanja.

Odkritja novih zvezd niso redki dogodki. Vsako leto najdemo zvezdoslovci v našem solnčju nove potujoče zvezde. Ta nova odkritja pa se nanašajo vedno le na mala telesa vsemirja, na planetoide, ki jih je na stotine v pasu med Marsom in Jupitrom. Od 1. januarja 1908 — ta dan je Italijan Piazzi našel prvi mali planet, Ceres — so odkrili nič manj kakor 1200 takih malih potujočih zvezd. Odkritje v Flagstaffu pa je čisto druge vrste. Američani so našli na nebesju doslej neznan veleplanet, čigar obstoj ne razširi samo meje našega solnčja še bolj v vsemirje, marveč tudi izpreminja doslej veljavno sliko solnčja. Solnce potemtakem nima osem, marveč devet velikih otrok in skrajna, zemlji sorodna potujoča zvezda ni več Neptun, marveč svet, ki onstran Neptunovega teka riše svojo neizmerno elipso okrog solca. Obstoj takega planeta so že dolgo časa slutili. Na to je kazalo že tudi odkritje Neptuna samega.

Posebnost okoliščin, pod katerimi so odkrili Neptun, je dala slutiti, da obstoji še bolj oddaljen planet. Francoz Leverrier je odkril Neptun tako rekoč s konico svojega svinčnika in ne s pomočjo teleskopa. Hotel je namreč rešiti zagonetko, zakaj Uran, ki so ga takrat imeli za planet, ki je najbolj oddaljen od solca, ne gre natančno po tisti poti, ki bi jo moral napraviti v smislu vseoblastnega zakona privlačnosti. Prišel je do rezultata, da moti Uranovo pot neki še neznan planet. Iz nepravilnosti Uranove poti je mogel natančno izračunati oddaljenost, maso in mesto te zvezde, katero še ni zagledalo nobeno človeško oko. Rezultat svojega računanja je poslal berlinskemu zvezdoslovcu Galletu, ki je takrat razpolagal z najbolj natančno karto ozvezdja. Osemindeset ur po prejemu Leverrierjevega pisma je Galle res našel novi planet: bil je Neptun, ki se je nahajal na prav tisti

točki nebesja, kamor ga je zarisal Leverrierjev svinčnik. Leverrier je postal namah svetovno slaven in od tistih dni je ostal Neptun planet, ki je od solca najbolj oddaljen. Kmalu so pa ugotovili, da tudi Neptunovo kroženje ni čisto pravilno in prišli so na misel, da povzroča to neznan, še bolj oddaljen planet. Vendar so bili vsi napori zvezdoslovcov, med katerimi sta se v lovu za planeti posebno odlikovala Newcomb in See, zaman, tako da so nekateri odlični zvezdoslovci že bili mnenja, da transneptunski planet sploh ne obstoji. Ameriško odkritje je ta dvom razpršilo. Glede oddaljenosti novoodkritega planeta še ni točnih poročil. Najbrže kroži še enkrat tako daleč kakor Neptun, torej približno devet milijard kilometrov daleč od nas. Po najnovejših poročilih rabi svetloba od solca do novega planeta 8 ur, medtem ko rabi svetloba od solca do zemlje samo 8 minut.

Švedski kmetski sin - papežev komornik

Malo pred kardinalom Mery de Valom je umrl še drugi papežev dostojanstvenik, ki je bil v Vatikanu zelo ugleden in je služil štirim papežem. Bil je to markiz Claes Lagergren, Šved, ki je v mladih letih prestopil v katoliško vero, postal papežev komornik in kasneje dobil papežev plemstvo. Umrl je pred nekaj dnevi v svoji lepi, z umetninami napolnjeni palači Brancaccio.

Lagergren, kmetskega sina, je gnala želja po dogodivščinah iz domovine. Prišel je v Bordeaux, kjer je bil švedski dopisovalec pri neki vinski trdnici. Kmalu nato je nekaj podedoval in sklenil je zopet potovati. Šel je na Španjo, kjer je prišel v stik s cerkvenimi krogi in je prestopil v katoliško vero. S priporočili cerkvenih dostojanstvenikov je šel nato v Rim, kjer ga je protežiral barcelonski nadškof, ki je medtem postal kardinal. 38 let star je bil od papeža Leona XIII. imenovan za komornika in nekaj let kasneje povzdignjen v plemski stan. Oženil se je z bogato Američanko Karolino Russel. Nakupil je na Švedskem velika posestva, med drugim grad Tyresö pri Stockholmu, eno najstarejših zgradb na Švedskem. Svojo službo kot komornik je opravljal pod papeži: Leonom XIII., Pijem X., Benediktom XV. in Pijem XI.

DARMOL
čokolada za odpiranje

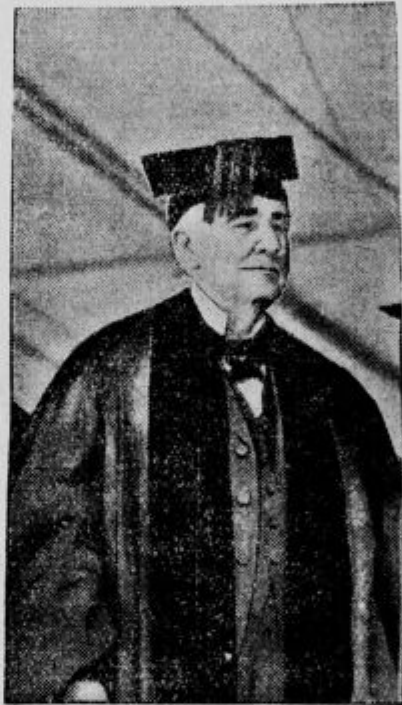
Prvi in zadnji vojvoda Kolašinski

V New-Yorku je, kakor smo že kratko poročali, umrl Frits Wilhelm Holm, vojvoda in knez Kolašinski, komornik grofa Caserte itd., star šele 48 let.

Holm, ki je živel večinoma v Parizu in na svojem gradu blizu Pariza, je leta 1928 zgubil svojo ženo Margareto Mac Donough Green, hčerko predsednika neke velike ameriške banke. Pred par tedni je prejel brzobjavko, ki ga je klicala v New York, kjer je ležal na smrtni postelji njegov tast. Med potjo se je Holm prehladil in je došel s hudo hripo v New York. Dobil je še pljučnico in ležal že v agoniji, ko je dospela vest, da je umrl njegov tast, ki mu je zapustil 10 milijonov dolarjev.

Frits Wilhelm Holm se je rodil v Kopenhagenu kot sin enega najbogatejših danskih lastnikov ladij ter je že v svoji mladosti razpolagal z mnogimi milijoni danskih kron. Podal se je na raziskovalno potovanje in prepotoval ves svet. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je za Holma nastopil veliki čas. Njegove prsi so že krasili avstrijski, srbski, španski in perzijski redovi. Kot zastopnik kubanskega Rdečega križa v činu brigadnega generala se je Holm podal na bojišče in se je tam seznanil s črnogorskim kraljem Nikito, ki se je vedno trudil, da bi izboljšal svoje finance. Holm je bil zanj pravi mož in kmalu nato je že postal generalni poročnik črnogorskega topništva, ne dolgo potem je dobil naslov kneza in še kasneje je postal vojvoda Kolašinski, tako imenovan po mali črnogorski vasi. Na mirovni konferenci v Versaillesu je Holm zastopal koristi svojega novega suverena kot izredni poslanik.

Zahrbtna hripa je položila v grob moža, ki si je tekom svojega življenja pridobil 57 redov in 48 različnih naslovov, in vojvodska hiša Kolašinska je osirotela in ugasnila.

Edison je postal te dni čestni doktor vseučilišča v Rollinsu.

Živalska predavanja

Poljedelsko ministstvo v Združenih državah se trudi zadnje čase, da povzdigne v državi živinorejo. Po državi potuje strokovnjak za živinorejo, ki ga spremljajo krava, svinja in dva mlada prešička. Vse te štiri živali govore lepo angleško, toda manjka jim edino to, da niso žive. Živali so izdelane v naravni velikosti z vsemi posameznostmi, z notranjimi deli itd., tako, da predavatelj lahko pokaže notranjost živali. Razentega imajo živali v notranjosti gramofonsko ploščo in ko predavatelj kaže poslušalcem dele živalskega telesa, lahko slišijo iz ust krave ali prešička predavanje, kako se mora z njimi postopati.

Ubijalca očeta umoril sin

V Veliki Kaniži se je, kakor poročajo, dogodila strašna rodbinska drama. Kmet Franc Csondor, ki je zelo surovo postopal s svojo družino, ni hotel dovoliti, da bi se njegova hčerka poročila s svojim izvoljencem. V prepiru, ki je nastal radi tega, sta ga njegova sinova, 20 letni Franc in 13 letni Ivan, s cepcem pobila na tla. 13 letni Franc je nato vzel nož in ga zasadi v srce očetu, ki je na mestu izdihnil. Tekom preiskave se je ugotovilo, da je umorjeni v svojih mladih letih tudi ubil svojega lastnega očeta.

Zaklad v kačjem gnezdu

Dva mesarja sta dospela, trudna od celodnevne hoje, do kamnite koče v bližini Oatmana v Severni Ameriki. Ze sta hotela prenočiti v zapuščeni koči, ko sta zapazila, da gnezdi v njej družina klopotač. Nadaljevala sta svojo pot do Oatmana, kjer sta prenočila, drugo jutro sta se pa vrnila h koči. Z dinamično patrono sta razstrelila kačje gnezdo, kjer se je po strelu pokazal vhod v klet. Stopila sta previdno v klet in našla tam okostnjak mule, ki je imela še sedlo na sebi. Na sedlu je bila pritrjena v nepremočljivo blago zavita poštna vreča. V njej je bilo kakih dve sto pisem iz leta 1849. Po izjavah starih ljudi iz Oatmana je bil pred državljansko vojno prav v bližini koče umorjen neki poštni sel. Ista usoda je zadela njegovo živinčje in morilec so vrgli mulo z vso pošto v klet. Znamke na teh najdenih pismih pa predstavljajo velikansko vrednost, ker so dobro ohranjene in nekatere zelo redke. Newyorški strokovnjaki cenijo njihovo vrednost na tri milijone dolarjev. Tako sta prišla mesarja po čudnem naključju do lepega premoženja.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

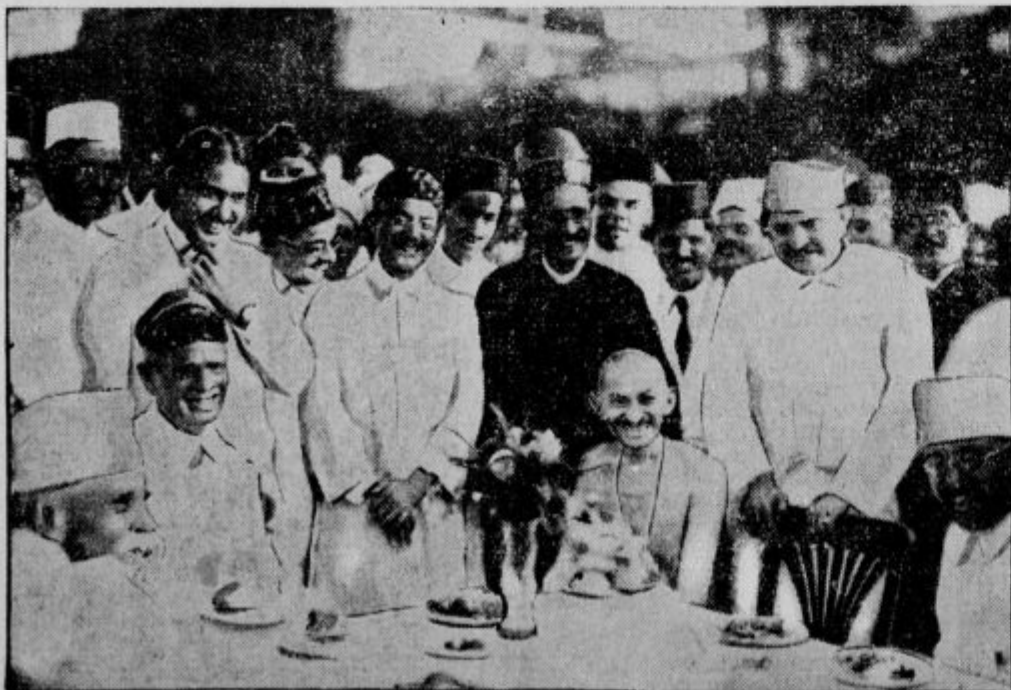
Torek, 18. marca: 12.30 Reproducirana glasba — 13.00 Časovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Prof. Franc Pengov: Iz socialne fizike. — 19.00 Dr. Valter Bohinec: Promet po rekah in jezerih. — 19.30 Dr. Preobražensky: Ruščina. — 20.00 Prenos iz Zagreba: Tanhäuser, opera (Wagner). — 22.00 Čas. nap. in poročila.

Sreda, 19. marca: 10.00 Jože Jagodič: Versko predavanje. — 10.20 Fr. Erjavec: Poča iz krize našega kmetovalstva. — 11.00 Koncert Radio-orkestra. — 15.00 Prenos iz Jesenice, centruma železne industrije. — 20.00 Nadaljevanje prenosa iz Jesenice. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Sreda, 19. marca.

Belgrad: 12.40 Koncert radio-kvarteta. — 18.00 Duet na harmonike. — 20.00 Sonatni večer. — 21.15 Večerni koncert radio-kvarteta. — 22.00 Slagerji. — 22.30 Koncert zabavne glasbe. — Varšava: 16.40 Reproducirana glasba. — 17.45: Koncert zabavne glasbe. — 20.30 Koncert solistov. — 23.00 Plesna glasba. — Budapest: 9.15 Reproducirana glasba. — 12.05 Koncert orkestra. — 17.10 Koncert ciganskega orkestra. — 19.35 Zamorske in indijske narodne pesmi. — 20.15 Beethovena večer. — 21.45 Večerni koncert zabavne glasbe. — Dunaj: 11.00 Koncert orkestra. — 15.30 Koncert orkestra. — 17.15 Mladinska ura. — 17.45 Ptičje pevke na našem vrtu. — 20.00 Prenos iz Prage. — 21.50 Večerni koncert orkestra. — Milan: 12.00 Koncert radio orkestra. — 16.30 Mladinska ura. — 17.00 Koncert radio orkestra. — 19.15 Večerni koncert. — 20.30 Večerni koncert orkestra. — 21.15 Koncert zabavne glasbe. — Praga: 20.00 Simfonični koncert praške filharmonije. — 22.15 Zabavna glasba. — Langenberg: Popoldanski koncert orkestra. — 20.00 Večerni koncert. — 21.00 Zabavni večer, nato zabavna glasba. — Rim: 13.00 Koncert radio kvinteta. — 17.30 Koncert orkestra. — 21.02 Prenos iz opere ali koncert. — Berlin: 19.35 E. Křenekov koncert. — 21.10 Arie in dueti. — Katowice: 16.20 Reproducirana glasba. 17.45 Koncert orkestra. — 19.05 Malo glasbe. — 20.30 Večerni koncert. — 23.00 Literaturna ura v francosčini. — Stuttgart: 13.00 Reproducirana glasba. — 16.00 Koncert orkestra. — 20.10 Koncert koračnice. — 21.25 Pfitznerjev koncert. — M. Ostrava: 11.00 Reproducirana glasba. — 12.30 Koncert orkestra. — 15.30 Reproducirana glasba. — 19.05 Kabaretna glasba. — 20.00 Simfonični koncert češke filharmonije. — 22.15 Koncert zabavne glasbe.

Gandhi, voditelj gibanja za neodvisnost Indije, v krogu svojih prijateljev. — Slika na desni: Gandijev shod med njegovim pohodom v Jalalpur. Do prve postaje ga je spremljala tudi njegova angleška učenka 36 letna miss Madeleine Slade (na levi zgoraj), hčerka admiral, ki je nekoč poveljeval angleškemu indijskemu brodomu. Slade je pod imenom Mira Bej prestopila v bramansko vero in živi že več let v neposredni okolici svojega učitelja.

Osorgin: Sivcev Vražek

Med »povojnimi« ruski pisatelji (marsikateri ga smatrajo za »povojnega«, čeprav je bil tudi »predvojni«), ki so zasloveli večji del po zaslugi nemških založb tudi pri nas, je Osorgin eden najmanj znanih. Sebe »Sivcev Vražek« (ki je izšel v nemškem prevodu pod naslovom »Der Wolf kreiste«), je zbudil na zapadu večje zanimanje za tega pisatelja. Je pa Osorgin gotovo eden najboljši svojstvenih in umetniško dovršenih novjših ruskih pisateljev, poleg katerega smemo po pravici postaviti morda le še Ilijo Ehrenburga.

Dejstvo, da obravnava Osorgin v imenovanem romanu natančno isto snov kakor Ehrenburg v svojem romanu »Mihajil Lykov«, naravnost vabi k primerjavi obeh pisateljev na podlagi navedenih del.

Predmet je obema pisateljema ruska revolucija, kakor so jo doživeli ljudje v Moskvi. Res je, da sta si izbrala različna okolja, a zunanji dogodki, ki bolj narekujejo in vodijo nego spremljajo dogajanje v posameznih osebah, so prilično isti: zgodovinska dejstva, ki se sudejo nekako okoli osrednje točke, kateri je ime: oktobrska revolucija... in še natančneje: oktobrska revolucija v Moskvi.

Dočim je Ehrenburg postavil v Lykovo na pozorišče iz najrevnejših razmer v prevrat rastočega mladeniča, ki ga nosi čas kakor na krilih, ki ne razume marsičesa, a po nekem prirodnem nagonu marsikaj dobro pogodi, človeka, ki je nevede igrača časa in svojih večjih ter manjših sposobnosti, nas postavlja Osorgin v povsem drugačno okolje: dobro situirana družina, na solidnem temelju: stari oče učenjak-ornitolog, univerzitetni profesor, žena mu in še vnukinja, a okoli poslednje kopica mladine, sev, mešane in priljudne. Solidnost hišice, solidnost življenja v hišici ne trpi nikake motnje — in vendar je motnja prila. — Od zunaj? Odkod neki, če ne

od zunaj — saj je notri vse tako skladno in lepo uglaseno? Evo, ne od zunaj, temveč od notri prihaja, kar tvori bridkejši del zgodbe, in to skuša Osorgin čim jasneje dopovedati. V to svrhu vpleta poglavja, ki na videz nimajo nobenega stika z razvojem dejanja, v resnici so mu pa najbistvenejši del. Tako pripoveduje o mazuhi na steni v kleti solidne profesorjeve — tako rekoč še čisto nove hišice: koliko generacij gliv je snovalo tisti mazuhi — koliko katastrof, koliko dogodkov in koliko zgodovine se je odigralo, da je nastal od nikogar zapazeni mazuhi v kleti! V podobnem namenu opisuje Osorgin strahotna dogajanja v strešnem brnu, v katerem snuje neko življenje dogodke, ki se izražajo v tenkih, mikroskopičnih rojih, luknjah, jamah... Mislim, da je po teh primerih čitatelju že dovolj jasno, kako si Osorgin tolmači nastanek revolucije in kako nam ga prikazuje v svojem romanu, mojstrskem delu o človeški zavesti, ki se odlikuje tudi po izredni pesniški in oblikovni dovršenosti.

Ehrenburg nima takega pogleda na dogodke — jemlje jih vse bolj kot same po sebi umevne — pri njem ti ni nič kaj premišljevali zraven. A na drugi strani je Ehrenburg veliko spretnejši v nazornem opisovanju dogodkov, kakor jih vidi oko — to se pravi gole, brez vsakih priveskov, iz kakršnekoli tradicije, ne kakor Osorgin, ki se skuša zavedati vsega, — to se pravi, v profilu, en face, ali kakorkoli, le mistično-filozofsko ne.

Ce bi skušali sestaviti v mislih iz obeh romanov enega samega, iz Osorgina in Ehrenburga enega samega — bi se nam posrečilo ujeti čudno simbolično enotnost, ki daje svoj pečat uvodoma omenjenim zunanjim dogodkom in prišli bi jim tako blizu, da bi nam postali tako jasni, kakor so kljub svoji zdrobljenosti, niansiranosti in subtilnosti kot detajli jasni ljudje, ki v njih nastopajo. — r —

Maksim Gorh: Otroška leta

(Poslovenil dr. Ivan Dornik. — Samozaložba. — Maribor, 1929.)

Gorkega pri nas že precej poznamo. Mimo mnogih drugih krajskih del je zbudil veliko pozornost njegov roman »Mali«, ki je že davno izšel, a ga ljudje še zdalej radi čitajo. Ni dvoma, da bodo prav tako radi posegali tudi po »Otroških letih«, saj je ta knjiga gotovo ena najboljših, kar jih je Gorki napisal. Njegov čudovit dar, prikazati v vsej preprostosti, brez umetniških, dogodke, ljudi — ogromno vrsto ljudi, ki ti ostanejo kakor vklesani v spominu — je edinstven; in prav zato, ker je njegovo pripovedovanje prežeto s človečnostjo brez primere, ti postane ljub, domač, tovariševski. »Otroška leta« — koliko je takih spisov v svetovnem slovstvu! — a če rečeš »Otroška leta« — vendar takoj pomisliš na Gorko; tako kakor on jih niče ni opisal, tako kakor on, niče ni nepriljudno in točno hkrati prikazal razmerje odraslega do otroka. Od družine do družbe, do sveta vodi tenka pot otroka; od spoznanja do spoznanja, od odkritja do odkritja. Vključuje množico milijev, v katerem se odvijajo dogodki, ki jih opisuje Gorki v »Otroških letih«, sije neko tiho solnce skozi vsa knjigo: solnce ljubezni, dobrote in — poguma. Zdrava je ta knjiga kakor malo katera in življenje spoznaš iz nje tako, kakršno je zares, pa vendar dragoceno, lepo, vseh težav in bridkosti, ki jih nosi s seboj, stokrat, stokrat vredno!

To knjigo je poslovenil dr. Ivan Dornik. Po dolgem času se je spet pojavilo njegovo ime v javnosti in to priliko porabim, da izrazim svoje občudovanje, da ga tako dolgo ni bilo slišati. Med vojno in še po vojni je bil izvrsten sodrudič »Doma in sveta« in kdor je čital njegove črtice, si je od njega obetal še veliko dobrega. Potem je začel izdajati Gregorčičeve »Poezije«, prvega zvezka je napisal obširen uvod — drugega zvezka se danes ni in popolne izdaje Gregorčičevih pesmi zaman iščeš po naših knjigarnah. — Zdal se je pa pojavil kot prevajalec. Dasi prevod nikakor ni slab v celoti — čeprav ga tu pa tam kazijo stilistične nerodnosti — vendar zamirim, da ni nikjer povedal, kaj in zakaj je izpustil iz besedila in zakaj je nečisto stavkov okrajšal, tako da je celotni obseg dela v prevodu precej manjši kot v originalu.

V bistvu pa je navzlic temu Gorki ostal Gorki in upajmo, da bo tudi tak našel svojo pot do mnogih src. S. Š.

»Samorodnost«

Ilustrovana revija za življenje, umetnost in kritiko. Veliceni gospod urednik!

Pod tem naslovom je bil v »Slovenec« dne 11. marca t. l. priobčen članek o reviji »Samorodnost«. Kot urednik in izdajatelj te revije, ter kot globoko religiozen, slovenski prevzet kritik Vas prosim za objavo sledečih dejstev:

1. Kdor začne »oceniti« s stavkom: »Ko sem povrnol (!!) prelistal (!!) prvi zvezek davno napovedane Severjeve revije Samorodnost — sem se napotil k Jakopiču...« — mesto da bi revijo najprej pošteno prelistal in tudi — prečital, ter povedal, kako so objavljeni Jakopičevi spomini nanj

delovali, kako so delovali nanj osiali članki, reprodukcije in karikature, ta si je, gospod urednik, z vzklikom: »Odklečno je odklanjale!« sam pisal svojo sodbo in mi res ni potreba da tako dejanje še posebej krstim z nazivom, ki ga zasluži.

2. Kakšno je bilo stališče Jakopiča do revije do nedavna, o tem jasno in neizpodbitno priča »Razgovor z Jakopičem« v »Slovenec« z dne 19. januarja t. l., kjer govori Jakopič o hrvaškem Zagorju in o Spominih, za katere pravi: »Izšli pa ne bodo v knjigi, ampak bodo izhajali periodično v reviji Samorodnost...« Revija ima podnaslov: Ilustrovana revija za življenje, umetnost in kritiko. Iz naslova, podnaslova in redosleda teh besed upam, da si boste že mogli ustvariti približno sodbo. Tako »gospod Jakopič« — takrat. Medtem pa se je zgodilo marsikaj, kar omenjam na drugem mestu in kar bom v svojih, čez 200 tiskanih strani obsegačih »Razgovorih z R. Jakopičem« objavil kot važen kulturno-kritičen material in dokument; sem kaj spada tudi matični koncept »Spomini« nove, izredno poudarjam pri vsem, kar mi je na svetu svetega da se je Jakopič za te Spomine, ki mi jih je narekoval v percu, vsa jutra in vse večere — ko ga je zagrabilo in mu nimalo spat — temeljito pripravljati, da je bil ves ta čas zidane, božje volje, da je govoril spontano in močno — brez kakršnekoli tendence, ki je mimogrede bodi omenjena, njegova slaba stran. Bil je ves ta čas v svojem elementu — enako, kot je bil v svoji slikarski mladosti dobi v svojem — dočim hoče sedaj v slikarstvu in figurativno, v kompozicijo in v celice dimenzije, ki ubijajo vse, kar je v njem lirčno-nastrojenega, zares slikarskega samo njemu lastnega; enako, kot sili sedaj s peresom v kritično, njemu absolutno neležče polje, mesto da se poglubi — brez misli na osebno in posvečeno — v svoje Spomine, kjer edino ima svoj stil. Prav radi tega je naravnost smešno ono »očetovstvo«, ki veje iz — tendenčnega razgovora v na prvem mestu omenjenem članku.

3. Kar pa se citata z »S.«, se podpisane članka o Karli Bulovčevi tiče, naj povem, da sem ponosen nanj — tako zelo in globoko se zavedam njegove resničnosti. Če hoče g. ocenjevalec pošteno proti meni in reviji, naj se spusti z menoj v odprti, literarno-kritični dvoboj; in če mi objektivno-kritično ovzre en sam članek — potem kapituliram.

Zagreb, 15. marca 1930. Ivo Sever.

* Napram publikaciji »Samorodnost« je naš list že zavzel svoje stališče. Svojmo pa na stališču, da ima tudi izdajatelj pravico obrazložiti svoje vidike, zato priobčujemo naslednji članek. (Uredništvo.)

Georgesa Sorela glavno delo »Reflexion sur la violence« je izšlo v nemškem prevodu (»Über die Gewalt«) v Universitätsverlagu in Innsbrucku na 386 straneh (cena 9 M). Originalni mislec zagovarja nasproti demokratični silo. Mnogi vidijo v njem duhovnega očeta leninizma in fašizma.

Nedeljski sport

Medtem ko je Primorje zadnji termin pred pričetkom prvenstvene sezone izbralo za gostovanje v Belgradu, sta priredila Ilirija v Ljubljani in Rapid v Mariboru mednarodne tekme. Klub, ki je gostoval v soboto in nedeljo proti Iliriji ni podal posebne igre. Zato tudi Ilirija ni imela težkega stališča in je dosegla lahke zmage s 7 : 3 in 4 : 1. Urfahr ni klub, da bi se naši igralci kaj naučili. V Mariboru je pa gostoval star znanec tudi našega občinstva Vilacher Sp. C. in premagal Rapid s 2 : 1. Rapid ni bil v posebni formi in rezultat odgovarja poteku igre. Poleg teh dveh mednarodnih tekem sta se vršili v Mariboru in Celju prvi prvenstveni tekmi. Zeleničarji so v precej raztrgani, mestoma tudi ostri igri premagali Slobodo s 5 : 2. Celjski Atletiki so pa novostanovljeni Olimp premagali po lepi borbi s 3 : 2.

Lepe uspehe je dosegel v Belgradu naš prvak Primorje. Proti B. S. K. in Jugoslaviji je po enakovredni, mestoma je bil celo v premoči, dosegel neodločene rezultate. Z B. S. K. je igral 3 : 3, z Jugoslavijo pa 2 : 2.

Najvažnejši dogodek nedelje bilo pa ponovno zborovanje J. N. Z. Zborovanje se je vršilo po nalogu policijske uprave, kot nadaljevanje onega, ki je bilo v jeseni razpuščeno. To je prekršilo račune onim, ki so hoteli za vsako ceno odbrzati sedež zveze v Zagrebu. Kajti masa novoprijavljenih klubov v zagrebški okolici ni imela pravice glasovanja. S tem je bilo vprašanje sedeža rešeno. Velika večina je izglasovala, da bo za naprej sedež J. N. Z. v Belgradu. Za naše razmere je pravzaprav to vprašanje postranskega pomena. Važnejši je bil predlog o spremembi načina tekmovalni za državno prvenstvo. Kot izgleda je pa ostalo vse pri starem in se bodo še naprej igrali izločilne tekme. Vršila se je tudi medmestna tekma Zagreb : Belgrad, v kateri je Belgrad podlegel s 3 : 1.

V Mariboru se je vršilo tudi težkoatletsko tekmovalje za prvenstvo banovine. Zmagal je zagrebški Herkules. V dvigavanju uteži so pa odnesli vsa prva mesta člani Ilirije.

V Planici je pa priredil v klub slabim snežnim razmeram smučski klub Ljubljana štafetni tek na 20 km. Zmagala je sigurno s prečistišnim naskokom štafeta S. K. Mojstrane. S to zmago so vnovič dokazali agilni domačini, da bodo v najkrajšem času v tej panogi sporta pri nas brez konkurence. Za drugo mesto se je vršila ostra borba med štafetama Ljubljane in Ilirije. Ljubljani je prinesel pičlo zmago domačin Jakopič, pri zadnji predaji.

V zimskem kopališču Ilirije se je pa vršila klubska plavalna tekma, ki je pokazala zelo velik napredek. Tekmovali so povečini sami juniori. Rezultat tekme je najlepše izpričevalo sekcijemskemu trenerju g. Deutzju.

PRED TEKMO JUGOSLAVIJA : BOLGARIJA

Sofijski listi se mnogo bavijo z mednarodno nogometno tekmo Jugoslavija : Bolgarija, ki bo 6. aprila odigrana v Sofiji za balkanski pokal. Listi poudarjajo potrebo čim večjega treninga, češ, da jugoslovansko moštvo najbrže ne bo dobro sestavljeno in da potemtakem ni izključena zmaga bolgarskega moštva, ki igra na domačem terenu.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20 zvečer

Torek, 18. marca: GLAVNI DOBITEK. Red E. Sreda, 19. marca: ZA LJUBEZEN SO ZDRAVILA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Opera:

Začetek ob pol 20 zvečer.

Torek, 18. marca: GLUMAČI, Gianni Schicchi. Gostovanje tenorista Hübnerna iz Bratislave. Red B.

Sreda, 19. marca ob 15: NETOPIR. Na korist Udruženja gledaliških igralcev. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. — Ob pol 20:

Mariborsko gledališče

Torek, 18. marca ob 20: Takrat v starih časih. Ab. B. Kuponi. Gostovanje gdnice Marije Lubejve.

Sreda, 19. marca ob 15: Radikalna kura. Kmečka predstava. Pri znižanih cenah. Ob 20: Netopir. Kuponi. Gostovanje gospe Matilde Kravjeve.

Četrtek, 20. marca ob 20: Naš gospod župnik. Ab. A. Kuponi.

Poizvedovanja

Zatekel se je majhen pes brak-jazbečar, rjave dlake. Na ovratniku ima št. 210 ali 212. Sliši na ime Peter. Prosim sporočilo: Karel Čeč, Jugoslovanska tiskarna.

Najden. V trgovini Karel Prelog, Ljubljana. Židovska ulica 4, se je našla meseca januarja zlata verižica z obeskom. Kdor jo je izgubil, naj se zglašči istotam.

Cerkveni vestnik

Cerkev v Križankah. Na praznik sv. Jožefa ob pol 11 slovesna sv. maša (pridiga odpade). Missa dominicalis II., z. Jos. Gruber; gradual: Domine praevenisti, z. P. Griesbacher, ofert veritas mea, z. I. B. Jung, tantum ergo, z. St. Premrl, sv. Jožef, z. Al. Mav.

Cerkev sv. Jožefa. Jutri slovesno praznovanje praznika sv. Jožefa. Ob 8 slovesna pontifikalna sv. maša. Izvaja se: missa in hon. St. Josephi z orkestrom, z. St. Premrl; gradual: Domine praevenisti, z. M. Brsag; po ofert.: Iubilato Deo, z. Rud. Wagner; tantum ergo in pesem sv. Jožefa, z. dr. Kimovec. Pred mašo: Sv. Jožef, z. St. Premrl.

Duhovne vaje za mladeniče bodo v Domu tudi še od 5. do 9. aprila, ker so vsi tečaji dotlej že popolnoma zasedeni. — Priglasila za duhovne vaje v Domu prihajajo zadnji čas od vseh strani in v vedno večjem številu. Prosimo pravočasnega obvestila. Vodstvo Doma.

Iz društvenega življenja

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo jutri, na praznik sv. Jožefa sv. mašo in skupno sv. obhajilo v križanski cerkvi. Pri sv. maši bo pel društveni pevski zbor. Pričetek je ob sedmih.

V smartnem pri Litiji je na dan sv. Jožefa ob pol 3 v Društvenem domu protestno zborovanje proti verskim preganjanjem v sovjetski Rusiji. Zborovanje je združeno s skiptičnimi slikami, posnetimi iz dobe tega preganjanja. — Pridite vsi!

Vojnik. V nedeljo 23. in torek 25. marca 1930 bo vprizorjena v dvorani ob 3 popoldne prekrasna igra v treh dejanjih »Golgota«. Za predstavo, ki bo prva te vrste v Vojniku, vlada veliko zanimanje. — Obeta se, da bo dvorana obakrat popolnoma zasedena.

Seminarski sestanek akademskega kluba za »Društvo narodov« se bo vršil danes v torek ob pol 18 na univerzi v sobi št. 90. Predava vodja seminarja tov. Branko Alujevič o temi: Važnejši momenti v skupnem nastopu skupščine in Sveta Društva narodov. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva.

Vabilo na redni občni zbor

I. slovenske tovarne mineralnih voda, soda-vice in brezalkoholnih pijač, registrirane zadruge z omejenim poročtvom v Ljubljani, ki bo v sredo dne 26. marca 1930 ob pol 3 pop. v gostil. prostorih g. Kavčiča, Ljubljana, Privoz 4.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo o poslovanju. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobritev računskega zaključka in razdelitev čistega dobička. 5. Volitev načelstva, odbora, namestnikov, nadzorstva in razsodišča. 6. Raznosterosti.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Opomba: Drugi odstavek § 23. zadržnih pravil se glasi: Ako jih ni ob določeni uri toliko navzočih, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, kateri sklepa brez ozira na število udeležencev. — Računski zaključek je na vpogled v zadržni pisarni med uradnimi urami.

Naznanjam tužno vest, da je naša mati in žena, gospa

MARIJA ŽLAUS
ROJ. KOMPAN

posestnica

v nedeljo 16. marca ob 6 zvečer, previdena s sv. zakramenti, po težki črevesni bolezni, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v torek 18. marca ob 10 dopoldne iz hiše žalosti škofja vas 17 na vojniško pokopališče.

Celje-Skofja vas, 17. III. 1930.

KARL ŽLAUS, soprog.

FRANC KOMPOLSEK, sin.

Léo Gerville-Réache:

S Zeppelinom okrog sveta

Lady Hay mora povsem drugače hoditi, kot hodi sicer, če hoče sploh biti v teh velikanskih kožuhaših obuvalih, v kojih vsako bi lahko dal najmanj dvanajst njenih navadnih čevljev. Za elegantno bi ta njena hoja veljala najbrže samo pri pingvinih.

Kadar se hočejo naši Japonci ogreti, ležejo na tla in začno prav zamotano telovaditi in spremljajo to telovadbo z nekakim bojnim napevom.

Najhujše je pa tole: čim bolj je mraz, tem manj obleke ima na sebi naš tovariš von Perkhammer. Resnično se bojimo, da naš Tirolec drevi, ko bomo na 62° severne širine in 110° vzhodne dolžine — to se pravi, na najbolj mrzli točki sibirskih pokrajine, — kjer je po zimi temperatura 60° pod ničlo, prišel k mizi v sami srajci.

Četudi sta rensko vino in whisky močno krožila, je bila nocč na tej zemljepisni širini večerja mrzla. Da se ogrejemo, skačemo od mize do mize in si nabiramo podpise sopotnikov na starih jedilnih listih. Vsak hoče imeti vsaj dva ali tri podpise od vsakega sopotnika.

Tudi dr. Eckener nikomur ne odreče svojega slavnega podpisu, ki ga začne z nevoljnim godrnjanjem, pa konča z dobrovoljnim nasmehom. —

Kaj pa je to? Ali je to posledica sibirskega mačka? Obednica se je izpraznila mnogo prej kot druge dni. Samo nočna luč razliva svojo žalostno svetlobo po sobi, v kateri sem ostal sam.

Brnenje motorjev, na katero sem se že navadil,

mogočno spremlja otožni glas vetra, ki se razvname včasih ob steni zrakoplova v brzi triler.

Odidem v povešeni kabino. Službo ima kapitan Flemming. Vzravnani stoji pred širokim oknom z roko na vodilnem volanu in tako tira pošastni balon v črno noč.

Nedoločen svit začrta mejo med nebom in zemljo. Pred nami se razvije v skoro pravokotnih oblikah srebrn tok reke Lene, edina svetla stvar v noči.

Kakor kak stroj tako se zdi, da podvija zrakoplov pod seboj brezkončno nit reke, ki ga bo odslej vodila. Šum motorjev, ki nam je že domač, ne more nič več motiti silne tihothe spečega sveta in mogoče sem ravno v tej minuti najboljše doumel vso negotovost in zato tudi vso veličino našega drznega poleta.

Preden odidem v kabino, še dolgo motrim nebo, sicer polno zvezd, toda zato nič manj temno.

Ali proti večeru, kjer se stikata nebo in zemlja, se vztrajno prikazuje bledordeča črta, ki jo še podčrtava temnordeči trak.

To je v noči oslabljen in skoro zaduščen odsev solca, ki na severnem tečaju sploh ni zašlo.

Svetla zvezda, ki ravno zahaja na obzorju, se nam zdi v tem trenutku kot svetilnik, ki izgubljen nekje daleč v morju razširja svojo rdečo svetlobo.

Nad modrimi valovi morja na daljnem vzhodu.

No, ta je pa dobra!

Se na pol zaspan, pade von Eschwegen z zadnjih klinov svoje aluminijaste lestvice na mojo posteljo...

Sirena »Grofa Zeppelina« tuli.

V hodniku čujemo divje tekanje.

Moja dobra tovariša Geisenheym in dr. Kauder galopirata k oknom obednice. V eni roki držita svoje

fotografske aparate, z drugo pa zapenjata svoje jutranje obleke.

Obrnem se v postelji in se še trdneje zavijem v odeje. Jezen sem. Predobro poznam to vsakdanje galopiranje, čim se pokaže jutranja zarja.

To je obred, da, vraža naše mladje: solnčni vzhod.

Ali do sedaj je bil vzd te zvezde precej sramežljiv in se je navadno izvršil za težkimi meglami, ki se ga skrivale.

Odkar pa smo bili nad sibirskimi stepami slučajno enkrat poplačani s sijajnim prizorom, skačemo vsako jutro s svojih ležišč ob uri, ob kateri bi se moral po naših računih prikazati slavni Daždbog.

Toda danes mi za to ni mar, zato se rajši z zadovoljstvom obrnem v steno in hočem zaspati.

Naenkrat pa se prikaže v moji kabini von Perkhammer in maha z rokami in vpije:

Jakutsk! Jakutsk!

O sedaj pa že! Niti copat nisem imel časa natak-niti. Uprav v trenutku, ko pridem do okna, spusti »Grof Zeppelin« ob trikratnem žalostnem piskanju svojih siren, v mestu na pokopališču vence, s katerimi hoče počastiti neštene grobove nemških ujetnikov, ki počivajo tu v daljni sibirski zemlji.

Po tej poklonitvi obleti trikrat vse mesto.

Ne vem, da-li uči geografija, da je Irkutsk vele-mesto. Name je napravil s svojo lego sredi žalostne stepe vtis kvčjemu velike vasi, ki je radi svojih geometrično ravnih cest in ulic naravnost dolgočasen.

Od tu dalje se menjajo na obzorju zopet samt jezera in nedosežni gozdi.

Vseeno pa to ne bo več strašna in uničujoča samota prejšnjih dni.

»Ljudska knjižnica« in založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 27. zvezek: Prelog, OROCI SOLNCA 24 Din, zvezek: Hagard, KLEOPATRA, 30 Din, zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, zvezek: Doyle, 28 Din, zvezek: Stenikiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, zvezek: Reimnitz, ZAGORSKI ZVO, 32 Din, zvezek: Slaviti, NA SINAJ, 32 Din, zvezek: Stenikiewicz, NA POLJU SLAVE, 28 Din, zvezek: Reimnitz, ZAGORSKI ZVO, 32 Din, zvezek: Slaviti, NA SINAJ, 32 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 30 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Službo inkasanta
ali sluge iščem za takoj. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3073.

Kuharica
dobro izveščana v gospodinjstvu, živinoreji in poljedelstvu želi službo v župnišču, kot je že prej bila zaposlena več let. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3083.

Starejša gospodična
zmožna šivanja, gospodinjstva ter nemščine, išče primerno službo. Gre tudi k otrokom. Dopise upravi »Slov.« pod št. 3173.

Pošteno dekle
išče službo v dobri hiši, najraje v okolici Jesenic na Gorenjskem. Naslov se nahaja v upravi »Slovenca« pod št. 3175.

Organist-cerkovnik
oženjen, ceciljanec, z večletno prakso in dobrimi spricvali — želi službo spremljati. Naslov v upravi »Slov.« št. 3180.

Izurjena gospodinja
išče mesto na deželi. Naslov v upravi pod št. 3194.

Službodobe

Več dobrih mizarjev
sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Tržič.

Vrtnar
samostojen, zmožen vsega vrtnarstva in sadjarstva, dobi stalno službo s prostim stanovanjem; eventualno se mu da vrt v najem. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vrtnarja na Gorenjskem« št. 3097.

Kontoristinja
samostojno, z znanjem knjigovodstva, korespondence in nemščine, sprejem. Ponudbe z navedbo dosedanjih službovanj, plačilnih zahtevkov na upravo lista pod »Trgovina v mestu na deželi« št. 3005.

Gradbeni tehnik
mlajša moč, s prakso v gradbenih poslih, izvrsten risar, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen, se išče. Oferte dokazili na: Friediger & Czeike, Maribor, Korosčeva ulica št. 37.

Učenka
pridna in poštena — se sprejme v trgovino mešanega blaga na Jesenicah. (Nastop takoj.) Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 2969.

Pekarski vajenec
16 let star, zdrav, pošten in pismen, hrana in stanovanje v hiši, se takoj sprejme. Naslov v upravi pod št. 3051.

Učenko
s primerno srednješolsko izobrazbo se takoj sprejme za trgovino meš. blaga. Biti mora zdrava, močna in poštena. Ponudbe pod: Jos. Rapp, trgovka, Sv. Križ p. Litiji.

Fotograf. pomočnika
(pomočnik) — sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe poslati z navedbo plače na Jevšenak, Foto, Dravograd.

Trgovsko učenko
pridno, pošteno sprejme trgovina z mešanim blagom v Ljubljani. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni oddelček »Slovenca« pod »Poštenost« št. 2989.

Krojašk. pomočnika
iščem v takojšnje delo. Plača po dogovoru. Brce Anton, krojaški mojster, Kamna gorica št. 68.

Hotelsko sobarico
perfektno, z dobrimi spricvali, večšo nemščino in zmožno kavcije, sprejme hotel štrukelj.

Pouk

Šoferska šola
I. oblast konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Razno

Primarij
dr. Ribard Jug
zopet
redno ordinira

Čudežni balzam!

Zahvaljujem se Vam za Vaš Radio-Balzam, kateri je res pomagal, da so kurja očesa zginila v treh dneh. Priporočam tudi drugim. Z odličnim spoštovanjem Vaš hvaležni: M. Svetec v Žerjavi, pošta Černa pri Prevaljah. Rešite se tudi Vi kurjih oces, bradavic, trde kože itd. Lonček 10 Din (predplačilo) ali 18 na povzetje, pošlje:

R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška cesta 10a.

Banske, srezke in občinske uprave

za pleskanje železnih konstrukcij, mostov in ograj se blagovolite obrniti na

MILOŠ ROZIN IN DRUG — TRBOVLJE

ki uporablja izključno najboljšo, najtrajnejšo, najcenejšo zaščitno barvo proti rji

ANTOXYD

popolnoma jugoslov. izvora

Potrji najgloblje žalosti naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je najina dobra in iskrenoljubljana mama, gospa

Marija Tramté roj. Exler

nadučiteljeva vdova in posestnica v Kamniku

danes v 67. letu starosti, večkrat previdena s tolažili sv. vere, po dolgi, trpljenja polni bolezni, vdano v Gospodu zaspala. Pogreb bo v torek, dne 18. marca ob 4 popoldne iz hiše žalosti v Maistrovi ulici št. 3, na pokopališče na Žalah.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi na Šutni in v frančiškanski cerkvi. — Preblogo rajnico priporočava v pobožno molitev in blag spomin.

V Kamniku, dne 15. marca 1930.

MINKA, učiteljica, in OLGA, hčerki.

Razpis službenega mesta

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje mesto volonterja.

Po zadovoljivi poskusni praksi more prosilec postati praktikant in pragmatični uradnik.

Namestitveni pogoji:

- jugoslovansko državljanstvo,
- neoporečno življenje,
- starost od 20—25 let,
- dovršena kadrska služba,
- dokazilo o zdravstvenem stanju,
- uspešno dovršena srednja šola ali trgovska akademija.

Prošnje je vlagati pri hranilničnem ravnateljstvu do dne 2. aprila 1930.

Ljubljana, dne 17. marca 1930.

Ravnateljstvo

Mestne hranilnice ljubljanske

Stanovanja

Soba
nemeblovana, z balkanom in posebnim vhodom, se odda takoj na Kodeljevem, Ob Mladinskem domu št. 3.

Snažna in svetla soba
z dvema posteljama, se odda s 1. aprilom. Bližina realke. — Naslov v upravi »Slov.« št. 3174.

Denar

Posojilo!
30.000 Din posojila proti garanciji in visokim obrestim iščem, drugo osebo. Ponudbe na upravo tega lista pod št. 3095.

Vnajem

Gostilno
oddam takoj v podnajem na prometnem kraju s celim inventarjem in velikimi prostori. Potreben kapital 25.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3143.

Mlin oddam
tako s prvim aprilom v najem. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3189.

Mlin

se da v najem. Istotam se sprejme priden in pošten mlinarski pomočnik. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju.

Posrestva

Vi hočete zidati?
Načrti, proračuni in navesti najceneje. Ponudbe pod »Inženjer arhitekt« št. 1118 upravi »Slov.«

Hotel naprodaj

z 8 gostilniškimi sobami v Vel. Bečkereku, v zelo prometni ulici, z navadno obednico in pivnico, s hišo ali brez hiše, masivna zgradba, primerna za pisarno, velika klet. Priprava tudi za vsako veliko trgovino. PIKING, posredovalec.

Seno in otavo
domačih travnikov prodaja Janko Predovčič — Ljubljana, Poljanska c. 73.

Semenski krompir
beli (oneida) in tudi zgodnji, raznih vrst, nudim v vsaki množini. Ivan Augustin, Škofja Loka.

Puhasto perje
kg po 38 dinarjev razpošiljam po povzetu najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Ilica št. 82. Kemička čistilnica perja.

Prodajam radi bolezni
z inventarjem vred mlekarno, izkuh za mrzla in gorka jedila, kava, gorek čaj, gorko mleko, brezalkoholne pijače za sedeče goste, najbolj prometna točka, sredina Ljubljane. Ponudbe: Oglasni oddelček »Slovenca« pod: 15.000 Din.

Čez 7000 redkih slov. knjig
in več tisoč knjig drugih jezikov proda ugodno največja antikvariat-knjigarna Hinko Ševarja v Ljubljani, nasproti šentjakobske šole.

Prepričajte se o
naivečji izberi
vseh novosti v oblačilih trvdke
I. Maček
LJUBLJANA — Aleksandrova 12

Enonadstropna hiša
nova, z več poslovnimi prostori ter vrtom — se prodaja ob prometni cesti in bližini železnice v Ljubljani za 360.000 Din. Vprašati v Realitetni pisarni društva hišnih posestnikov, Salendrova 6.

Visokopritlična hiša
nova, dvostanovniška, z lepim vrtom. Se prodaja v Ljubljani za 200.000 Din. Vprašati v Realitetni pisarni društva hišnih posestnikov, Ljubljana, Salendrova 6.

Kupimo

Kupim
večjo množino cepljenih trt, na Rip Portalis in Göthe 9. — Ponudbe na Ivan Kos, Slo. Bistrica.

Vsakovrstno
zlato kornje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Glasba

Pianino
skoraj nov, ameriški fabrikat, ceno naprodaj. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3178.

Pianino
ameriški sistem, lep glas, ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« št. 3179.

Prodamo

Otroški voziček
športni, skoraj nov, in otroška gajbica naprodaj. Naslov v upravi št. 3176.

Seno in otavo
domačih travnikov prodaja Janko Predovčič — Ljubljana, Poljanska c. 73.

Semenski krompir
beli (oneida) in tudi zgodnji, raznih vrst, nudim v vsaki množini. Ivan Augustin, Škofja Loka.

Puhasto perje
kg po 38 dinarjev razpošiljam po povzetu najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb, Ilica št. 82. Kemička čistilnica perja.

Prodajam radi bolezni
z inventarjem vred mlekarno, izkuh za mrzla in gorka jedila, kava, gorek čaj, gorko mleko, brezalkoholne pijače za sedeče goste, najbolj prometna točka, sredina Ljubljane. Ponudbe: Oglasni oddelček »Slovenca« pod: 15.000 Din.

Čez 7000 redkih slov. knjig
in več tisoč knjig drugih jezikov proda ugodno največja antikvariat-knjigarna Hinko Ševarja v Ljubljani, nasproti šentjakobske šole.

Motor
na surovo olje, 10 KS, jako ugodno naprodaj. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 3162.

Češki semenski oves
francosko lucerno, Goliat peso, grahamo in vsa druga semena nudi najceneje v najboljši kvaliteti Sever & Komp., Ljubljana.

Vinskega kisa
dobrega, imam 10 hl. Na zahtevo pošljem vzorec in ceno. F. P., Bišče 20, p. Domžale.

Mecesnov portal
kompletan — inkluzivno steklo in rolo, proda trvdka A. E. Skaberne, Ljubljana.

Dobro ohranjena
Registr. National
blagajna

malo rabljena, se prodaja. Vprašati in ogledati: Maribor, Koroska c. 46.

Dve starinski uri
nad 200 let stari, ena se idoča, ena za popravilo, in en vrč s sv. Družino, nad 100 let star, naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3191.

Obrt

Ženinom in nevestam
se priporoča fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Fotoatelj Holynski
Ljubljana, Dunajska cesta št. 6. Solidno delo! Zmerne cene!

Vino
zajamčeno pristno, štajersko, dolensko in dalmatinsko, se toči v gostilni T. Mencinger, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 43. Nizke cene!

Koruzo za krmo
oddaja najceneje veletrgovina žita in moka A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

»Ines«
vsebuje snovi, ki pospešujejo rast las, odpravi prhljaj, mozolje, izpuščaje in lišaj v lasišču. En lonček stane 38 Din. Razpošilja po povzetu: Zastopstvo »Ines« - Ljubljana, Merosodna ul. 1/1 — 24.

Pozor!

Velika izbira oblek lastnega izdelka za moške in dečke Vam nudi po zelo solid. cenah trvdka
Ivan MOHORIC
krojaštvo
Sv. Jakoba trg št. 13.

Gozdna semena

Saša Staré
Mengeš

Sadjarska šola, Viktorija,

v LOVREČINI, zadnja pošta VRBOVEC nudi iz svojega razstlinjaka po najnižji ceni plemenito sadje, lepotočno grmičevje in grmiče za parke, drevojede, pokopališča itd. Sadike za žive meje in pogozdovanje. Spargljeve sadike itd. — Cenik na zahtevo zastoj!

OD ALKOHOLA

morete popolnoma odvaditi pijance tako, da sami ne vedo, z »AVINALOM«, zdravim neškodljivim preparatom berinskega lekarnarja Francka. Mnogo zdravnic od zdravljenec. Cena dinarjev 220.

Razpošilja generalni zastopnik za Jugoslavijo
A. POPOVIĆ, Beograd, Kolarčeva 7

Semenski oves

(LIGOVO) dobite najceneje pri

Josipu Rosenberg

Mlin in veletrgovina žita — MARIBOR.

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco. **TRILUNA** B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4

Ajdova moka Din 4—
Polenta, zdrob Din 3—
Koruzna činkv. moka Din 2-75
Razpošiljam vsako množino od 25 kg naprej. **PAVEL SEDEJ**, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.
ZA IZDELAVO AJDOVIH IN KORUZNIH

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

16.--23. marca 1930

Svetovni velesejem na katerem so zastopani narodi in države

Znižana vožnja

za brzovlake in navadne vlake Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%

Pojasnila in legitimacije daje: ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT - LJUBLJANA, ALOMA COMPANY - LJUBLJANA - ALEKSANDROVA 2

RAZPIS

Krajevni šolski odbor na Ovsisih pri Podnartu razpisuje dela za nadzidavo šolskega poslopja na Ovsisih

Oddala se bodo zidarska in težaška, tesarska, krovna, kleparska, mizararska, steklarska, pleskarska, slikarska, pečarska in inštalacijska dela. — Dela se oddajo skupno ali posamezno. — Natančnejši pogoji pri kraj. šol. odboru na Ovsisih.

Ponudbe je staviti do 6. aprila 1930. Krajevni šolski odbor si pridrži pravico oddati dela ne glede na višino ponudbe.

Krajevni šolski odbor na Ovsisih, dne 16. marca 1930.

Tajnik:
Blazič Drago.

Blagajnik:
Bešter Franc.

Predsednik:
Štular Franc.

V globoki žalosti naznanjam, da je moja ljubljena mama, stara mama, tašča in teta, gospa

APOLONIJA JAGER

zasebnica

danes 17. marca 1930, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v 80. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb ljubljene pokojnice se bo vršil v sredo 19. marca 1930 iz mrtvašnice Hranilnice sv. Jožefa ob 3 popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. marca 1930.

Toni Šeme in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega naznanila.